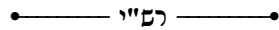

תפסיר רס"ג

(ב) פוקפו אמאם מוסי. ואנאס מן בני אסראיל מאיתין וכ'מסין. אשראף אלגמאעה. דעאת מחצ'ר ד'וי אסמא: (ג) פתגווקו עלי מוסי וחרון. וקאלא להמא חסבכמא ריאסה. אד' אלגמאעה פלהם מקודסין. ופי מא בינהם נור אללה. ומא באלכמא תתשדפאן עלי גוק אללה: (ד) פסמע ד'אלך מוסי. ווקע עלי וגהה ולתמס אלוחי:

וּדְתַן וְאַבִּירָם. בְּנֵי אֱלִיאָב. וְאוֹן בֶּר פֶּלֶת
 בְּנֵי רְאוּבֵן: **וַיִּקְמוּ לְפָנֵי מֹשֶׁה
 וְאַנְשֵׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 חֲמִשִּׁים וּמֵאֵתִים נְשִׂאֵי עֵדָה
 קָרְאֵי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי־שֵׁם: וְקָמוּ
 לְאַפֵּי מֹשֶׁה. וְגוֹבְרִיא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵתָן
 וְחֲמִשִּׁין. רַבְרָבִי בְּנִשְׁתָּא. מְעָרְעֵי זְמַן
 אֲנָשִׁין דְּשִׁמְא: **וַיִּקְהֵלוּ עַל־
 מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ****

**אֵלֵהֶם רַב־לַכֶּם כִּי כָל־הָעֵדָה כָּלָם קֹדְשִׁים
 וּבְתוֹכָם יְהוָה וּמִדְּוֵעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל־קֹהֵל יְהוָה:
 וְאֵת־פְּנֵי־שׂוֹ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן. וַאֲמָרוּ לְהוֹן סְגִי לְכוּן. אַרִי כָל בְּנִשְׁתָּא
 בּוֹלְהוֹן קֹדִישִׁין. וּבִינֵיהוֹן שְׂרִיא שְׂכִינְתָּא דִּי. וּמְדִין אֵתוֹן מֵתַרְבַּרְבִּין
 עַל קֹהֵל דִּי: **וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו:****

טלית שלמין אחר חוט אחד שלתכלת פוטררה, זו שבלה תכלת לא תפטור את עצמה: **בני ראובן**. דתן ואבירם ואון בן פלת: **ג רב לכם**. הרבה יותר מדאי לקחתם לעצמכם גדלה: **כלם קדשים**. כלם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה: **ומדוע תתנשאו**. אם לקחת אתה מלכות לא היה לך לברר לאחיק כהנה, לא אתם לבדכם שמעתם בסיני אנכי ה' אלהיך (שמות כ, 3). כל העדה שמעו: **ויפל על פניו**. מפני המחלקת, שכבר זה בידם סרחון רביעי, חטאו בעגל (שמות לז, יא) ויחל משה, במתאוננים (צמדזר יא, יב) ויתפלל משה,

שנאמר (שמות ו, יח) ובני קהת וגו'. עמרם הבכור נטלו שני בניו גדלה, אחד מלך ואחד כהן גדול, מי ראוי לטול את השנה, לא אני שאני בן יצחק שהוא שני לעמרם, והוא מנה נשיא את בן אחיו הקטן מכלם, הריני חולק עליו ומבטל את דבריו. מה עשה, עמד וכנס מאתים חמשים ראשי סנהדראות, רבן משבט ראובן שכניו, והם אליצור בן שדיאור וחרביו וכיוצא בו, שנאמר נשיאי עדה קראי מועד, ולהלן הוא אומר (צמדזר 6, טז) אלה קרואי העדה, והלבישן טליתות שכלן תכלת. באו ועמדו לפני משה. אמרו לו טלית שבלה שלתכלת חקבת בציצית או פטורה. אמר להם חקבת. התחילו לשחק עליו, אפשר

תפסיר רס"ג

וּשְׁמַע מֹשֶׁה וּנְפֹל עַל אַפּוֹהֶי:

וַיִּדְבֹר אֶל-קָרַח וְאֶל-כָּל-

עֲדָתוֹ לֵאמֹר בֹּקֶר וַיִּדַע:

יְהוָה אֶת-אֲשֶׁר-לוֹ וְאֶת-

הַקָּדוֹשׁ וְהַקָּרִיב אֵלָיו וְאֶת-

אֲשֶׁר יִבְחָר-בּוֹ יִקְרִיב אֵלָיו:

וּמִלִּיל עִם קָרַח. וְעַם כָּל פְּנִשְׁתֵּיהָ

לְמִימַר. בַּצִּפְרָא. וַיְהוֹדַע יְיָ יֵת דְּכִשְׁר לִיה. וַיֵּת דְּקַדִּישׁ וַיִּקְרִיב לְקַדְמוֹהֵי.

וַיֵּת; דִּיתְרַעֵי בֵיהַ יִקְרִיב לְשִׁמוֹשִׁיהָ: וְזֹאת עֲשׂוּ קַחוּ-לָכֶם

מִחֲתוֹת קָרַח וְכָל-עֲדָתוֹ: דָּא עֲבִידוּ. סְבוּ לְכוּן מַחְתִּינָן.

קָרַח וְכָל פְּנִשְׁתֵּיהָ: וַתְּנֻ-בָהֶן | אִישׁ וְשִׁימוּ עֲלֵיהֶן

קִטְרֹת לְפָנָי יְהוָה מִחֵר וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר-

יִבְחַר יְהוָה הוּא הַקָּדוֹשׁ רַב-לָכֶם בְּנֵי לֵוִי:

(ה) וּפְלִם קָרַח. וְכָל גְּמוּעָה וְקֹאֵל לָהֶם. גִּידָא. יַעֲרַף אֱלֹהֵי אֱלֹדִי הוּא לֵה. וְאֶלְמִקְדָּס פִּיקְרִיבָה אֵלֵיהָ. וּמִן יִכְתַּאֲרָה יִקְרִיבָה אֵלֵיהָ: (ו) אַצְנַעוּ כִּלְהָ. כִּדּוּ לָכֶם מְגֹאֲמֵרָא. קָרַח וְכָל גְּמוּעָה: (ז) וְאֶגְעֵלוּ עֲלֵיהָ נֹאֲרָא. וְאֶלְקוּ עֲלֵיהָ בְּכִוְרָא. בֵּין יְדֵי אֱלֹהֵי גִידָא. וְאִי רָגַל אֶכְתַּאֲרָה אֱלֹהֵי

— כִּשְׁר —

בְּמִוִּגְלִים (סס יד, יג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה' וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם. בְּמִוִּגְלֵי שְׁלִקְרַח נִתְרַשְׁלוּ יָדָיו. מִשָּׁל לְכוּן מְלֵךְ שְׁפָרַח עַל אֲבִיו וּפְיִיס עֲלֵיו אוֹהָבוּ פְעַם וּשְׁתִּים וְשִׁלְשׁ. כְּשִׁפְרַח רְבִיעִית נִתְרַשְׁלוּ יְדֵי הָאוֹהֵב הַהוּא. אָמַר עַד מִתִּי אֲטָרִיחַ עַל הַמְּלָךְ, שְׁמָא לֹא יִקְבַּל עוֹד מִמֶּנִּי: כִּי בִקֶר וַיִּדַע וּגְוִי. עַתָּה עֵת שְׁכָרוֹת הוּא לָנוּ וְלֹא נִכּוֹן לְהִרְאוֹת לְפָנָיו וְהוּא הָיָה מִתְפַּנֵּן לְדַחוֹתֶם שְׁמָא יַחְזְרוּ בְּהֶם: בִּקֶר וַיִּדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ. לְעַבּוֹדֹת לְוִיָּה: וְאֶת הַקָּדוֹשׁ. לְכַהֲנָה: וְהַקָּרִיב. אוֹתָם אֵלָיו. וְהַתְּרַגּוּם מוֹכִיחַ בֶּן וַיִּקְרִיב לְקַדְמוֹהֵי יִקְרִיב לְשִׁמוֹשִׁיהָ. וּמִקְרָשׁוּ בִקֶר, אָמַר לוֹ מֹשֶׁה, גְּבוּלוֹת חֶלֶק הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ.

יְכוּלִים אַתֶּם לְהַפּוֹךְ בִּקֶר לְעֶרְב, כֵּן תוֹכְלוּ לְבַטֵּל אֶת זֶה, שְׁנֹאֲמַר (כרס"ט ס, כ, ז) וַיְהִי עֶרְב וַיְהִי בִקֶר וַיִּבְדֵּל, כִּי (זכ"ט כג, יג) וַיִּבְדֵּל אֶת־רֵן לְהַקְדִּישׁוֹ וּגְוִי: וְזֹאת עֲשׂוּ קַחוּ לָכֶם מִחֲתוֹת. מִה רָאָה לוֹמַר לָהֶם כִּי, אָמַר לָהֶם בְּדַרְכֵי הַגּוֹיִם יֵשׁ נְמוּסִים הַרְבֵּה וְכוּמְרִים הַרְבֵּה וְאִין כָּלֶם מִתְקַבְּצִים בְּבֵית אֶחָד, אֲנִי אִין לָנוּ אֵלֹא ה' אֶחָד, אֶרֶון אֶחָד וְתוֹרָה אֶחָת וּמִזְבֵּחַ אֶחָד וְכֵהֵן גְּדוּל אֶחָד וְאֶתֶם מְאֵתִים וְחֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּקָשִׁים כְּהֵנָּה גְּדוּלָה, אִף אֲנִי רוֹצֵה בְכִי, הֵא לָכֶם תִּשְׁמִישׁ חֲבִיב מִכֵּל, הֵיא הַקְטָרֹת הַחֲבִיבָה מִכֵּל הַקְרָבָנוֹת וְסַם הַפְּנוֹת נִתּוֹן בְּתוֹכֵי שְׁבוּ נִשְׂרָפוּ נָדָב וְאֶבִיָּהוּא, לְפִיכֶךְ הַתְּרָה בְּהֶם וְהֵיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא

תפסיר רס"ג

הו אלמקדס. חסבכם דיאלך יא
בני לוי: ח) וקאל מוסי לקרח.
אסמעו דיאלך יא בני לוי:
ט) אקליל ענדכם. אד' אפרזכם
אללה אלאה אסראיל מן
גמאעתהם. פקרבכם אליה
לתכדמו מסכנה. ותקפו. בין
ידי אלגמאעה תכדמונהם:
י) פכדיאך קרבך. וסאיר

והבו בהון אישתא. ושוואו עליהון קטורת
בוסמין. קדם יי מחר. ויהי. גוברא.
דיתרעי יי הוא קדיש. סגי לכון בני לוי:
ח) ויאמר משה אל-קרח
שמעו-נא בני לוי: ואמר משה
לקרח. שמעו כען בני לוי: ט) המעט
מכם כי-הבדיל אלהי

ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם
אליו לעבד את-עבדת משכן יהוה ולעמד לפני
העדה לשרתם: הזעיר לכון. ארי אפריש אלהא דישראל
יתכון מפנשתא דישראל. לקרבא יתכון לקדמוהי. למפלא. ית פולחן
משנא די. ולמקם קדם פנשתא לשמשותהון: ז) ויקרב אתך

— רס"י —

הגדלה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני
אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חוקה,
ששמע מפי משה שכלם אובדים ואחד
נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקדוש, טעה
ותלה בעצמו, ולא ראה ופה, לפי שבניו עשו
תשובה, ומשה היה רואה. תנחומא: רב
לכם. דבר גדול נטלתם בעצמכם לחלוק על
הקדוש ברוך הוא: ח) ויאמר משה אל קרח
שמעו נא בני לוי. התחיל לדבר עמו
דברים רבים, פיון שראהו קשה ערף אמר
עד שלא ישתתפו שאר השבטים ויאבדו
עמו, אדבר גם אל כלם, התחיל לזרוז בהם
שמעו נא בני לוי: ט) ולעמד לפני העדה.
לשיר על הדוכן: י) ויקרב אתך. לאותו
שרות שהרחיק ממנו שאר עדת ישראל:

הקדוש, כבר הוא בקדשתו. וכי אין אנו
יודעים שמי שיבחר הוא הקדוש, אלא אמר
להם משה הריני אומר לכם שלא תתחזבו.
מי שיבחר בו יצא חי, וכלכם אובדים:
מחנות. כלים שחותרין בהם גחלים ויש
להם בית יד: ז) רב לכם בני לוי. דבר גדול
אמרתי לכם. ולא טפשים היו שפך התרה
בהם וקבלו עליהם לקרב, אלא הם חטאו על
נפשותם, שנאמר את מחנות החטאים
האלה בנפשותם. וקרח שפקח היה מה ראה
לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת
גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול בנגד
משה ואהרן. אמר בשבילו אני נמלט.
ועשרים וארבע משמרות עומדות לבני בניו
כלם מתנבאים ברוח הקדש, שנאמר (ד"כ 6'
כ, ט) כל אלה בנים להימן, אמר אפשר כל

תפסיר רס"ג

וְאֶת-כָּל-אֶחֶיךָ בְּנֵי-לוֹי

אֶתְךָ וּבִקְשָׁתֶם גַּם-כֹּהֲנָה:

וְקָרִיב יָתֵךְ. וְיָת כָּל אֶחָד בְּנֵי לוֹי עִמָּךְ;
וּבָעַן אֶתוֹן אֶף כֹּהֲנֹתָא רַבָּתָא:

לָכֵן אֶתָּה וְכָל-עַדְתְּךָ

הַנֹּעְדִים עַל-יְהוָה וְאַהֲרֹן

מִה-הוּא כִּי (כ' תלונו) תִּלְיֵנו

עָלֵינוּ: בְּכֵן אֵת וְכָל כְּנִשְׁתְּךָ.

דְּאִזְדְּמַנְתוֹן עַל יֵי. וְאַהֲרֹן מָא הוּא, אָרִי

מִתְרַעַמְתוֹן עֲלוֹהֵי: וְיִשְׁלַח

מֹשֶׁה לְקָרָא לְדָתוֹ וּלְאַבִּירִם בְּנֵי אֱלִיאָב

וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה: וְשִׁלַּח מֹשֶׁה. לְמַקְרִי. לְדָתוֹ וּלְאַבִּירִם בְּנֵי

אֱלִיאָב. וַיֹּאמְרוּ לֹא נִסְק: הִמְעֵט כִּי הֵעֲלִיתָנוּ מֵאֶרֶץ

זֹבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ לְהַמִּיתָנוּ בַּמִּדְבָּר כִּי-תִשְׁתַּרְר

עָלֵינוּ גַם-הַשְּׁתַּרְר: הַזְעִיר. אָרִי אִסִּיקְתָּנָא מֵאֶרֶע עֲבָדָא חֶלֶב

וּדְבַשׁ. לְקַטְלוֹתָנָא בַּמִּדְבָּרָא. אָרִי אִתְרַבַּת עֲלָנָא אֶף אִתְרַבְּרָא:

(שנ"י) אֶף לֹא אֶל-אֶרֶץ זֹבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ

הִבִּיאָתָנוּ וְתִתֵּן-לָנוּ נַחֲלַת שְׂדֵה וְכָרִם הָעֵינֵי

— רס"י —

יא לָכֵן. בְּשִׁבִיל כִּף אֶתָּה וְכָל עַדְתְּךָ הַנֹּעְדִים
אֶתְךָ עַל ד' כִּי בְשִׁלְיָחוֹתוֹ עֲשִׂיתִי לְתַת כֹּהֲנָה
לְאַהֲרֹן וְלֹא לָנוּ הִיא הַמַּחְלֻקָּת הַזֹּה:
יז וְיִשְׁלַח מֹשֶׁה וְגו'. מִכָּאן שְׁאִין מַחְזִיקִין
בַּמַּחְלֻקָּת, שְׂדֵה מֹשֶׁה מְחֹזֵר אַחֲרֵיהֶם
לְהַשְׁלִימָם בְּדַבְרֵי שְׁלוֹם: לֹא נַעֲלֶה. פִּיהֶם
הַכְּשִׁילָם, שְׁאִין לָהֶם אֵלָא זְרִידָה: יד וְתִתֵּן
לָנוּ. הַדְּבָר מוֹסֵב עַל לֹא הָאִמּוֹר לְמַעְלָה,

אִכְוִתְךָ בְּנֵי לוֹי מְעַךְ. חֲתִי
טְלַבְתֶּם אֱלֹאֲמָמָה אִיִּצְיָא:
י(א) לְדִיאֲלֶךְ. אַנְתּוּ וְכָל גְּמוּעֶךְ.
אֱלֹמְגַתְמַעִין עֲלֵי אֱלֹלָה. וְהַרְוֹן
מִן הוּו. אֲד' תַּתְדִּימְרוֹן עֲלֵיהָ.
יב) תִּים בְּעַת מוֹסִי. לִידְעוּ
בְּדַתְן וְאַבִּירִם אֲבִנֵי אֱלִיאָב.
פְּקֹאֲלָא לֹא נְצִיר אֱלִיד:
יג) אֶקְלִיל. מָא אִצְעַדְתָּנָא מִן
בְּלַד יִפִּיץ אֱלִלְבֹן וְאַלְעֶסֶל.
לְתַקְתָּלָנָא פִּי אֱלִבְר. חֲתִי
תַּתְרוּס עֲלֵינָא אִיִּצְיָא תְרוּסָא:
יד) וְאִיִּצְיָא לִם תְּדַכְלָנָא אֱלִי
בְּלַד יִפִּיץ אֱלִלְבֹן וְאַלְעֶסֶל. וְלֹא

תפסיר רס"ג

אעשיתנא נחלה ציעה או
כרם. פלו תהודת אולאיד
אלקום. בקלע עיונהם לם נציר
אליד: טו) פאשתד עלי מוסי
גידא. פקאל. אללהם לא תקבל
בכורהם. ודיל בה עלי אני לם
אסכר לאחדהם חמארא.
פצילא עלי אן אסי אלי
אחדהם: טז) תים קאל מוסי
לקרת. אנת ופל גמועד. אחצרו

**הָאֲנָשִׁים הָהֵם תִּנְקַר לֹא
נַעֲלָה: אָף. לָא לְאָרַע עֲבָדָא חֶלֶב
וּדְבַשׁ אַעִילְתִּנָּא. וַיִּהְיֶה לָנָא. אַחְסַנְתָּ
חֻקְלִין וְכַרְמִין. הָעֵינִי. גּוֹבְרִיא הָאֲנּוּן;
תִּשְׁלַח לְעוֹרָא לָא נִסְק: טו) וַיִּחַר
לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל־
יְהוָה אֶל־תִּפְּן אֶל־מִנְחַתְּם
לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם**

**נִשְׂאֲתִי וְלֹא הִרְעֵתִי אֶת־אֶחָד מֵהֶם: וְתִקִּיף לְמֹשֶׁה
לְחָדָא. וַאֲמַר קָדָם יי. לָא תִקְבִּיל פְּרַעְוָא קוֹרְבָנְהוּן. לָא. חֲמָרָא דְחַד
מִנְהוּן שְׁחָרִית. וְלָא אַבְאִישִׁית לְחַד מִנְהוּן: טז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל־קָרַח אַתָּה וְכָל־עַדְתְּךָ הֵיוּ לִפְנֵי יְהוָה אַתָּה
וְהֵם וְאַהֲרֹן מִחֵר: וַאֲמַר מֹשֶׁה לְקָרַח. אַתָּה וְכָל פְּנִשְׁתְּךָ.**

— כס"י —

פשוטו הקטרת שהם מקריבים לפניך
מחר אל תפן אליהם. והמדרש אומר
יודע אני שיש להם חלק בתמידי צבור, אף
חלקם לא יקבל לפניך לרצון, תניחונן האש
ולא תאכלנו: **לא חמור אחד מהם
נשאתי.** לא חמורו שלאחד מהם נטלתי.
אפלו כשהלכתי ממדין למצרים והרפבתי
את אשתי ואת בני עלי החמור, והיה לי
לטול אותו החמור משלהם, לא נטלתי אלא
משלי. ותרגום אנקלוס, שחרית, לשון
ארמי, כך נקראת אנגריא שלמלך שחנור:
טז) והם. עדתך:

כלומר לא הביאותנו ולא נתת לנו נחלת
שדה וכרם, אמרת לנו (שמות ג, יז) אעלה
אתכם מעני מצרים אל ארץ וגוי, משם
הוצאתנו ולא אל ארץ זבת חלב ודבש
הביאתנו אלא גזרת עלינו להמיתנו
במדבר, שאמרת לנו (במדבר יד, כט) במדבר
הזה יפלו פגריכם: **העיני האנשים ההם
תנקר וגוי.** אפלו אתה שולח לנקר את
עינינו אם לא נעלה אליך, לא נעלה:
האנשים ההם. כאדם התולה קללתו
בחברו: טו) ויחר למושה מאד. נצטער עד
למאד: אל תפן אל מנחתם. לפי

וזלק הדקדוק: טו) חמור אחד מהם נשאתי. התרגום שחרית לשון אנגריא ובלשון ערבי

שוחרא סוכרה (מדרש שמואל פ"ג):

תפסיר רס"ג

בין ידי אללה. מע הרון ג'דא: (ז) וליאכ'ד' כל ואחד מגמרתה. ואלקו עליהא בכ'ורא. וקדמוהא בין ידי אללה. מאיתין וכ'מסין מגמרה. ואנת והרון כל ואחד מגמרתה: (ח) פאכ'ד' כל ואחד מגמרתה. וגעלו פיהא נארא. ואלקו עליהא בכ'ורא. ווקפו עלי' באב כ'בא אלמחצ'ר ומוסי' והרון: (ט) פגונק עליהם קרח גמיע אלגמאעה. אלי' באב כ'בא אלמחצ'ר. פצ'הר נור אללה לגמיעהם: (כ) ת'ם כלם אללה מוסי' והרון תכלימא:

הוּו זְמִינִין לְקִדְּם יִי. אֵת וְאַנּוּן. וְאַהֲרֹן
מָחַר: **וַיִּקְחוּ אִישׁ מִחֶתְתּוֹ
וְנָתַתֶּם עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת
וְהִקְרַבְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אִישׁ
מִחֶתְתּוֹ חֲמִשִּׁים וּמֵאֲתָיִם
מִחֶתֶת וְאֶתָּה וְאַהֲרֹן אִישׁ
מִחֶתְתּוֹ: וְסָבוּ גֹבֵר מַחֲתִיתִיָּה.
וְתַתְּנוּן עֲלֵיהוֹן קְטֹרֶת בּוֹסְמִין. וְתִקְרְבוּן.
קִדְּם יִי גֹבֵר מַחֲתִיתִיָּה. מֵאֲתַן וְחֲמִשִּׁין
מִחֶתֶת יִי. וְאֵת וְאַהֲרֹן גֹּבֵר מַחֲתִיתִיָּה:
וַיִּקְחוּ אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וַיִּתְּנוּ**

**עֲלֵיהֶם אֵשׁ וַיִּשְׂימוּ עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת וַיַּעֲמְדוּ פֶתַח
אֹהֶל מוֹעֵד וּמִשֶּׁה וְאַהֲרֹן: וְנִסִּיבוּ גֹבֵר מַחֲתִיתִיָּה. וַיְהִי
עֲלֵיהוֹן אִישָׁתָּא. וְשׂוּיָאוּ עֲלֵיהוֹן קְטֹרֶת בּוֹסְמִין. וְקָמוּ. בְּתִרְעָ. מִשְׁפָּן
זְמָנָא וּמִשֶּׁה וְאַהֲרֹן: **וַיִּקְהַל עֲלֵיהֶם קֶרַח אֶת-כָּל-
הָעֵדָה אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּרָא כְבוֹד-יְהוָה
אֶל-כָּל-הָעֵדָה: וְאֶכְנִישׁ עֲלֵיהוֹן קֶרַח יָת כָּל בְּנֵישָׁתָּא. לְתִרְעָ****

מִשְׁפָּן זְמָנָא. וְאֶתְגְּלִי יִקְרָא דִּי לְכָל בְּנֵישָׁתָּא: **ס * (שְׁלִישִׁי)
בַּ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר:**

רס"י

י' וְהִקְרַבְתֶּם וּגו' אִישׁ מִחֶתְתּוֹ. הַחֲמִשִּׁים וּמֵאֲתָיִם אִישׁ שְׁבָכָם: י' וַיִּקְהַל עֲלֵיהֶם קֶרַח. בְּדַבְרֵי לִיצְנֹת. כָּל הַלְלִיָּה הַהוּא הֵלֶךְ אֶעֱלֵ הַשְּׁבָטִים וּפְתָה אֹתָם בְּסִבּוּרִין אֲתָם שְׁעֲלֵי לְבָדֵי אֲנִי מִקְפִּיד, אֲנִי מִקְפִּיד אֲלֵא בְּשִׁבִיל כָּלְכֶם. אֲלוֹ בְּאִין וְנוֹטְלִין כָּל הַגְּדֹלוֹת, לוֹ הַמְּלָכוֹת וְלֵאחֲזוֹ הַכְּהֻנָּה, עַד שְׁנִיתְפָּתוּ כָּלָם: וַיֵּרָא כְבוֹד ה'. בָּא בְּעִמּוּד עָנָן:

יש גורסים כאן שני ספרי תימן

תפסיר רס"ג

כא) אן אנפרזתם מן בין הד'ה אלגמאעה. אפניתהם כטרפה: כב) פוקעא עלי וגוהמא וקאלא. יא טאיק. יא אלאה ארואח כל בשרי ארגל ואחד יכטי ועלי סאיר אלגמאעה תסכט: כג) תים פלם אללה מוסי תפלימא: כד) מר אלגמאעה וקל להם. ארתפעו. ען חואלי מסכן קרח דתן ואבירם: כה) פקאם מוסי. ומציא אלי דתן ואבירם. ומצו מעה שיוך בני אסראיל:

ומליל יי עם משה ועם אהרן למימר:

כא **הַבְּדִלוּ מֵתוֹךְ הָעֵדָה****הַזֹּאת וְאֲכִלְהָ אֶתֶם כִּרְגָעִי:**

אתפרשו. מגו פנשתא דא. ואשיעי

יתהון כשעה: כב **וַיִּפְּלוּ****עַל-פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֵל****אֱלֹהֵי הַרוּחַת לְכָל-בָּשָׂר****הָאִישׁ אֶחָד יַחֲטֵא וְעַל****כָּל-הָעֵדָה תִּקְצָף:** ונפלו על

אפיהון ואמרו. אל. אלה רוחת לכל בשרא. גוברא חד יחוב. ועל כל

פנשתא יהי רוגזא: כג **וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה****לֵאמֹר:** ומליל יי עם משה למימר: כד **דַּבֵּר אֶל-הָעֵדָה****לֵאמֹר הֵעֵלוּ מִסִּבִּיב לְמִשְׁכַּן-קִרַח דָּתָן****וְאַבִּירָם:** מליל עם פנשתא למימר. אסתלקו מסחור סחור.למשכנא דקרח דתן ואבירם: כה **וַיִּקַּם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ****אֶל-דָּתָן וְאַבִּירָם וַיִּלְכוּ אַחֲרָיו זְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל:**

— כס"י —

ואתה על כל העדה תקצוף. אמר הקדוש ברוך הוא יפה אמרת, אני יודע ומודיע מי חטא ומי לא חטא: כד העלו וגוי. בתרגומו הסתלקו מסביבות משכן קרח: כה ויקם משה. כסבור שישאו לו פנים ולא עשו:

כא אל אלהי הרוחת. יודע מחשבות. אין מדתך כמדת בשר ודם, מלך בשר ודם שסרחה עליו מקצת מדינה אינו יודע מי החוטא, לפיכך כשהוא כועס נפרע מכלם, אבל אתה לפניך גליות כל המחשבות ויודע אתה מי החוטא: האיש אחד. הוא החוטא

זולק הרקדוק: כה האיש אחד יחטא. הה"א ה"א הידיעה ובאה בקמץ מפני אות הגרון (מהר"ם):

תפסיר רס"ג

כו) פּפּלם אַלְגִּמאַעֶה וְקאַל לָהֶם. אַעֲתִּזְלוּ עַן אַכִּיבִיָּהּ הוֹלֵאֵי אֱלֹקִים אֲלֻצִּיאֲלִמִּין. וְלֹא תִדְנֹו בְּשֵׁי מָמָא הוּוּ לָהֶם. פֶּלֶא תִנְסַאפּוּ בְּגִמִּיעַ כִּטְאַיִאָהֶם: כז) פֶּאֲרַתְעַפּוּ. עַן חוֹאַלִי מִסְכֵּן קִרַח דִּתֵּן וַאֲבִירָם. וְהִמָּא אִיצִיא כִּרְגָא. פֶּאַנְתְּצַבּוּ עֲלֵא בַאב כִּיבִיאָהֶמָּא. וְנִסְאַהֶם וּבְנֵיהֶם וַאֲטַפְאַלְהֶם לִירוּ מָא יִכּוּן: כח) פֶּקאַל מוּסִי. בְּהַדְרֵה אֲלֻכִּלָּה. תַעֲלִמּוּן. אֵן אֲלֻלָּה

וְקַם מֹשֶׁה. וַאֲזַל לֹות דְּתֵן וַאֲבִירָם. וַאֲזַלוּ בְּתִרוּהֵי סְבִי יִשְׂרָאֵל: כו וַיִּדְבֹּר אֶל-הָעֵדָה לֵאמֹר סוּרוּ נָא מֵעַל אֹהֲלֵי הָאֲנָשִׁים הַרְשָׁעִים הָאֵלֶּה וְאַל-תִּגְעוּ בְּכָל-אֲשֶׁר לָהֶם פֶּן-תִּסָּפוּ בְּכָל-חַטָּאתָם: ומליל עם כְּנִשְׁתָּא לְמִימַר. זוּרוּ כְעַן. מֵעַלְוֵי מִשְׁכְּנֵי גוֹבֵרְיָא חִיבִיָּא הָאֵלִין. וְלֹא תִקְרְבוּן בְּכָל דִּילְהוֹן. דְּלִמָּא תִלְקוּן בְּכָל חוֹבִיָּהוֹן: כז וַיַּעֲלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן-קִרַח דְּתֵן וַאֲבִירָם מִסְבִּיב וּדְתֵן וַאֲבִירָם יַעֲזוּ נִצְבִים פֶּתַח אֹהֲלֵיהֶם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם: ומליל קו. מֵעַלְוֵי מִשְׁכְּנָא דְּקִרַח. דְּתֵן וַאֲבִירָם מִסְחֹר סְחֹר. וּדְתֵן וַאֲבִירָם נִפְקוּ קִימִין. בְּתִרַע מִשְׁכְּנֵיהוֹן. וּנְשֵׁיהוֹן וּבְנֵיהוֹן וְטַפְלֵיהוֹן: כח וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי-יְהוּהוּ שְׁלַחְנִי לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל-הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי-לֹא מִלְּבִי: וַאֲמַר מֹשֶׁה. בְּדָא תִדְעוּן. אֲרִי יִי שְׁלַחְנִי. לְמַעַבְד.

— רס"י —

כז יַעֲזוּ נִצְבִים. בְּקוּמָה וְקוּפָה לְחֹרֵף וּלְגִדָּף. כְּמוֹ (שְׁמוּאֵל א' יז, טז) וַיִּתְּצַב אַרְבַּעִים יוֹם דְּגִלִּית: וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם. בֹּא וּרְאַה בְּמָה קִשָּׁה הַמְּחֻלְקָת, שְׁהָרֵי בֵית דִּין שְׁלַמְטָה אֵין עוֹנְשִׁין אֲלֵא עַד שְׂבִיָּא שְׁתֵּי

זוֹלָק הַדְּקֻדּוֹק: כח וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם. כֵּן הוּא בְּכָל הַתִּיגָאן תִּיבַת וּנְשֵׁיהֶם בְּטַפְחָא:

תפסיר רס"ג

בַּעַתְּ בֵּי. לְאֶעֱמֵל גְּמִיעַ הַדִּיהַ
 אֲלֹאֲעִמְאֵל. לִיִּס מִן תִּלְקֵא נַפְסִי:
 (כט) אֵן מֵאֵת הוֹלֵאִי אֱלֹקִים
 כְּמוֹת כָּל אֲלֹנֵאס. וְטוֹלְבוּ
 כְּמִטְאֲלִבְתָּהֶם. פִּלִּיס אֱלֹלֶה
 בַּעַתְּ בֵּי: (ל) וְאֵן כִּלְקֵ אֱלֹלֶה
 כִּלְקֵא. בְּאֵן תִּפְתַּח אֲלֵאֲרִץ
 פִּאֲדֵא פִתְבַּתְלַעְהֶם וְגְמִיעַ
 מֵאֲלֵהֶם. וְיִנְזְלוּ אֲחִיא אֱלִי
 אֲלֵתִירֵא. עֲלִמְתֶם. אֵן הוֹלֵאִי
 אֱלֹקִים קֵד עֲצוּ אֱלֹלֶה:
 (לא) וְכֵאן עֲנֵד פִּרְאֲגֵה. מִן קוֹל

יֵת כָּל עוֹבְדֵי־הָאֱלִיִּן; אֲרִי לֹא מִרְעוּתִי:

כֹּט אִם-כְּמוֹת כָּל-הָאָדָם

יִמְתּוֹן אֱלֹה וּפְקֻדַת כָּל-

הָאָדָם יִפְקֹד עֲלֵיהֶם לֹא

יְהוָה שְׁלַחְנִי: אִם כְּמוֹתֵךְ דְּכָל

אֲנָשָׁא יְמוֹתוֹן אֲלֵיִן. וְסַעוּרָא דְכָל אֲנָשָׁא.

יִסְתַּעַר עֲלֵיהוֹן; לֹא יִי שְׁלַחְנִי:

וְאִם-בְּרִיאָה יִבְרֵא יְהוָה

וּפִצְתָּהּ הָאֲדָמָה אֶת-פִּיהָ

וּבִלְעָה אֶתְּם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים

שְׂאֵלָה וַיִּדְעֶתֶם כִּי נֹאצוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה

אֶת-יְהוָה: וְאִם בְּרִיאָה יִבְרֵא יִי. וְתִפְתַּח אֲרַעֲא יֵת פּוֹמֵה וְתִבְלַע

יִתְהוֹן וַיֵּת כָּל דִּילְהוֹן. וַיִּחְתּוֹן כַּד חַיִּין לְשֹׁאֵל. וְתִדְעוּן. אֲרִי אֲרַגְיוֹן.

גּוֹבְרִיא הָאֱלִיִּן קָדָם יִי: לֹא וַיְהִי כְּכֹלְתוֹ לְדַבֵּר אֶת

כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּבְקַע הָאֲדָמָה אֲשֶׁר

תַּחְתֵּיהֶם: וַהוּהָ כַּד שִׁיעִי. לְמַלְלָא. יֵת כָּל פִּתְגְּמֵי־הָאֱלִיִּן.

— רס"ג —

כֹּט לֹא ה' שְׁלַחְנִי. אֲלֵא אֲנִי עֲשִׂיתִי הַכֹּל מִדְּעַתִּי וּבִדְיִן הוּא חוֹלֵק עָלַי: לְוָאִם בְּרִיאָה. אֲזוּ וַיִּדְעֶתֶם כִּי נֹאצוּ הֵם אֶת ה' וְאֲנִי מִפִּי הִדְּשָׁה: יִבְרֵא ה'. לְהַמִּית אוֹתָם בְּמִיתָה שְׂלֵא מוֹת בָּה אָדָם עַד הַנְּהָ וּמָה הִיא

זוֹלֵק הַדְּקוּקִין: כֹּט וּפְקֻדַת כָּל-הָאָדָם. הַתְּרַגּוּם וְסַעוּרָא דְכָל אֲנָשָׁא וְכו' בְּרִישׁ גְּרַסִּינָן וְרַשׁׁי בְּפ"ד נִדְרִים מִפְּרַשׁ לְשׁוֹן סַעַד בְּדַל"ת וְאִמְנָם כַּגְּמֵרָא שְׁבַת דָּף י"ב שֵׁם כְּתַב רַשׁׁי שְׁהוּא לְשׁוֹן סַמֵךְ וְאַח"כ כְּתַב בְּשֵׁם רַבּוּ רַבִּינוּ יַעֲקֹב דְּהוּא לְשׁוֹן בִּיקוּר וְכְתַב שֵׁם רַשׁׁי עֲלֵה דַלְפ"ז גְּרַסִּינָן בְּרִישׁ יַעוּ"ש וְכו"ג הַעֲרוּךְ בְּרִישׁ כַּעֲרֵךְ סַר יַעוּ"ש:

תפסיר רס"ג

הדיא אלכלאם. אנשקות
אלארץ' אלדין תחתתם:
לב) פפתחת אלארץ' פאהא.
פאבתלעתתם וביותתם. וכל
אנסאן לקנת. וגמיע אלסרת:
לג) פנולו הם וגמיע מאלהם.
אחיא אלי' אלטרוא. וגטת
עליהם אלארץ'. ובאדו מן בין
אלגוק: לד) וגמיע אל אסראיל.
אלדין תואליהם הרבו מן
שדה' אצואתתם. קאלו. פלא
תבלענא אלארץ': לה) ונאר
כרגת מן ענד אללה. פאחרקת
אלמאיתין ואלכ'מסין אלרגל.
מקרבי אלבכור: יז א) ת'ם כלם

ואתבזעת ארעא דתחותיהון:
לב) ותפתח הארץ את-פיה
ותבלע אתם ואת-בתיהם
ואת כל-האדם אשר
לקרח ואת כל-הרכוש:
ופתחת ארעא ית פומה. ובלעת יתהון
וית אנש בתיהון. וית כל אנשא דלקרח.
וית כל קנינא: לג) וירדו הם
וכל-אשר להם חיים
שאלה ותבס עליהם
הארץ ויאבדו מתוך

הקהל: ונחתו. אנון וכל דילהון. פד חיינ לשאול. וחפת עליהון
ארעא. ואבדו מגו קהלא: לד) וכל-ישראל אשר
סביבתיהם נסו לקלם פי אמרו פן-תבלענו
הארץ: וכל ישראל. דבסחרניהון ערקו לקלהון. ארי אמרו. דלמא
תבלענא ארעא: לה) ואש יצאה מאת יהוה ותאכל
את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת:
ואישתא נפקת מן קדם יי. ואכלת. ית מאתן וחמשין גוברא. מקרבי
קטרת בוסמיא: ס) ס שני בספרי תימן ל' א וידבר יהוה

— רס"י —

ואם לאו יברא ה': לך נסו לקולם. בשביל הקול היוצא על בליעתן:

שמנו המור (ז) וכל-ישראל. המנהג להטעים הכ"ף של וכל.

תפסיר רס"ג

אללה מוסי' תפלימא: (ב) מר
אלעזר אבן הרון אלמאם.
באן ירפע אלמגאמר מן בין
אלמחרקין. וידידי אלנאר
הנאך. לאנדהא קוד תקודסת:
(ג) אמא מגאמר הולאי
אלמכ'טין עלי נפוסהם.
פיצנעויהא צפאיחא רקאק
ג'שאא לאלמד'בת. פאנדהא
למא קדמויהא בין ידי אללה קוד
תקודסת. ותציר עלאמה לבני
אסראיל: (ד) פאכ'ד' אלעזר
אלמאם. מגאמר אלנחאס.

אל-משה לאמר: ומליל יי עם
משה למימר: אמר אל-
אלעזר בן-אהרן הכהן
וירם את-המחתות מבין
השרפה ואת-האש זרה-
הלאה כי קדשו: אימר לאלעזר
בר אהרן כהנא. ויפריש ית מחתיתא
מבין יקדיא. וית אישתא ירחיק להלאה.
ארי אתקדשא: את מחתות

החטאים האלה בנפשותם ועשו אתם רקעי
פחים צפוי למזבח כי-הקריבם לפני-יהוה
ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל: ית. מחתית חיביא
האלין דאתחיבו בנפשתהון. ויעבדון יתהון. טסין רדידין חופאָה
למדבחה. ארי קריבונין קדם יי ואתקדשא. ויהוין לאת לבני ישראל:
ויקח אלעזר הכהן את מחתות הנחשת

— רס"י —

ז' ואת האש. שבתוף המחתות: זרה
הלאה. לארץ מעל המחתות: כי קדשו.
המחתות ואסורין בהנאה שהרי עשאום כלי
שרת: ג החטאים האלה בנפשותם. שנעשו
פושעים בנפשותם. שנחלקו על הקדוש ברוך
הוא: רקעי. רדידין: פחים. טסין מרדידין
טינטי"ט זלט"ז: צפוי למזבח. למזבח הנחשת:
ויהיו לאות. לזכרון. שיאמרו אלו היו
מאותן שנחלקו על הכהנה ונשרפו:
ד וירקעום. אטינטינטי"ט זלט"ז:

זולק הרקדוק: ג רקעי פחים. מתרגמינן טסין רדידין ולא מתרגמינן רדידין טסין דשאני
המקרא דרקועי סמוך ולא הופסד הבנת הענין משא"כ רדידין שהוא מוכרת. על כן לתיקון
הלשון הקדים טסין גם בפירוש רס"ג פירש בערבי צפאיחא ריקאק הרי שהלך אחר תיקון
הלשון שיהא מובן:

תפסיר רס"ג

אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ הַשָּׂרִפִּים
וַיִּרְקְעוּם צְפוּי לַמִּזְבֵּחַ: וְנָסִיב
אֶל עֶזְרָא כְּהֵנָּה. ית מחתית נחשא. דקריבו
יקדיא. ורדידונין חופאה למדבחה:
זכרון לבני ישראל למען
אֲשֶׁר לֹא יִקְרַב אִישׁ זָר
אֲשֶׁר לֹא מִזְרַע אֶהְרֹן הוּא
לְהִקְטִיר קִטְרֹת לִפְנֵי יְהוָה
וְלֹא־יִהְיֶה כְּקֶרַח וּכְעֵדָתוֹ

אלדי קדמוהא אלמחרקין.
פארקוהא צפאיהא לאלמד'בת:
(ה) ד'פרא לבני אסראיל. לפי
לא יתקדם רגל אגנבי. מן לוס
הו מן נסל תרון. ליבכיר
בכ'זרא בין ידי אללה. ולא יכון
פקרח ופגמועה. כמא נזל
אללה. עלי יד מוסי פיה:
(ו) פתד'מר. גמאעה' בני
אסראיל מן ג'ד. עלי מוסי
והרון קאילין. אנתמא
קתלתמא מן אמה' אללה:
(ז) פלמא תגווקו עליהמא

כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לֹא: דוכרנא לבני ישראל.
בְּדִיל. דלא יקרב גבר חילוני. דלא מזרעא דאהרן הוא. לאסקא
קטורת בוסמין קדם יי. ולא יהי כקרח וככנשתיה. כמא דמליל יי.
בידא דמשה ליה: פ וילנו כל-עדת בני-ישראל
מִמַּחֲרֹת עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אֶהְרֹן לֵאמֹר אַתֶּם
הַמֵּתִים אֶת־עַם יְהוָה: ואתרעמו. כל כנשתא דבני ישראל
בְּיוֹמָא דִּבְתְּרוּהִי. על משה ועל אהרן למימר. אתון גרמתון דמית
עמא די: ויהי בהקהל העדה על-משה ועל-

— רס"י —

כמו על. ומדרשו על קרח. ומהו ביד
משה ולא כתב אל משה, רמז לחולקים
על הכהנה שלוקין בצרעת, כמו שלקה
משה בידו שנאמר (שמות ז, ט) ויוציאה והנה
ידו מצרעת בשלג, ועל כן לקח עזיה
בצרעת:

כולא יהיה כקרח. כדי שלא יהיה
כקרח: כאשר דבר ה' ביד משה לו.
כמו עליו, על אהרן דבר אל משה,
שיהיה הוא ובניו כהנים, לפיכך לא יקרב
איש זר אשר לא מזרע אהרן וגוי, וכן כל
לי ולו ולקחם הסמוכים אצל דבור פתרוןם

תפסיר רס"ג

אלתפתו אלי כ'בא אלמחצ'ר.
פאד'א בנור אללה. צ'הר פי
אלג'מאם: ח) פתקדם מוסי
והרון. בין ידי כ'בא אלמחצ'ר:
ט) ת'ם כלם אללה. מוסי
תכלימא: י) אן ארתפעתם מן
בין הדיא אלג'מאעה. אפניתהם
כטרפה. פוקעא עלי וגוההמא:
יא) פקאל מוסי להרון. כ'די
אלמג'מרה. ואגעל עליהא
נארא. מן פוק אלמד'בח
ואלקי בכ'זרא. ואד'הב בה
מסרעא. אלי אלג'מאעה
ואסתג'פר ענהם. פאן אלסכ'ט.
קד כ'רג מן בין ידי אללה.
וקד בדא בהם אלצ'דאם:

אָהֲרֹן וַיִּפְנוּ אֶל-אֱהֵל מוֹעֵד
וַהֲנִיחַ כִּסֵּהוּ הָעֲנָן וַיֵּרָא

כְּבוֹד יְהוָה: וַהֲוָה. בְּאֶתְכַנְּשׁוֹת
בְּנִשְׁתָּא עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֲרֹן. וְאֶתְפָּנְיָאוּ
לְמִשְׁכַּן זְמַנָּא. וְהָא חֲפָהי עֲנָנָא. וְאֶתְגַּלִּי
יִקְרָא דִי: ח) וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאֶהֲרֹן
אֶל-פְּנֵי אֱהֵל מוֹעֵד: וְעַל מֹשֶׁה

וְאֶהֲרֹן: לְקִדְּם מִשְׁכַּן זְמַנָּא: ס (דביעי)

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
לֵאמֹר: וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימְרֵ:

יְהִרְמוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת

וְאֲכַלְהָ אַתֶּם כְּרַגַּע וַיִּפְלוּ עַל-פְּנֵיהֶם: אַתְפָּרְשׁוּ.
מגו בְּנִשְׁתָּא הָדָא. וְאַשְׁיַצִּי יְתִהוֹן כְּשָׁעָא. וּנְפְלוּ עַל אֶפְיֵהוֹן:
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אֶהֲרֹן קַח אֶת-הַמַּחְתָּה וְתֵן-
עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ
מִהֲרָה אֶל-הָעֵדָה וּכְפַר עֲלֵיהֶם כִּי-יֵצֵא הַקֶּצֶף
מִלְּפָנַי יְהוָה הַחֵל הַנֶּגֶף: וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאֶהֲרֹן. סב ית
מחתי'תא. וְהִב עֲלֶה אִישְׁתָּא. מַעֲלוֹי מַדְבַּחַא וְשׁו קְטוֹרֶת בּוֹסְמִין.

— רס"י —

יא) וכפר עליהם. רזו זה מסר לו מלאך המות כשעלה לרקיע. שהקטרת עוצר המגפה
כדאיתא במסכת שבת (שנת פט ט):

ז'לק הדקדוק: יא) ותן עליה אש. הראוי בצירי ואע"פ שהוא במקף לפי שאינו סמוך למלה
זעירא או למלה מלעיל וחד תן להם כפעלם (מהר"ם): מעל המזבח ושים קטרת. תיבת המזבח
בפשטא אחת והיא מלרע בכל ספרי תימן:

תפסיר רס"ג

יב) פֿאַכֿידֿ דֿיאַלֿךֿ הֿרוֹן. פֿמֿא קאַל מוסי. וְחֹאצִיר אֱלֹהֵי וְסֵט אֱלֹהֵי. פֿאַדֿיאַ בֿאַלֿוֹבֿאַ קֹד אַבְתִּידֿאַ בְּהֵם. פֿבֿכֿיר אֱלֹבֿכֿיֹר. וְאַסְתִּגֿיפֿר עֲנָהֵם: יג) פֿוֹקֿף בֿיִן אֱלֹמֹתֿאַ וְאַלֿאַחֿיא. וְאַנְחִבֿס אֱלֹבֿאַ: יד) פֿפֿאַן עֲדִד מִן מֵאַת בְּדִיאַלֿךֿ אֱלֹבֿאַ. אַרְבַּעֿה עֶשֶׂר אֵלֶף וְסִבַּע מֵאַיִה. סוֹא מִן מֵאַת בְּסִבֿב קִרְחַ: טו) פֿרָגַע הֿרוֹן אֱלֹהֵי מוסי. אֱלֹהֵי בֵּאֵב כִּיבֵּא אֱלֹמֹחֿצִיר. וְקֹד אֲנַחֿבֿס אֱלֹבֿאַ:

וְאוֹבִיל בִּפְרִיעַ. לִכְנֹשֶׁתֿאַ וְכִפֿר עֲלֵיהוֹן. אֲרִי נֶפֶק רִוּגָזֿאַ. מִן קֹדֶם יי שְׂרֵי מוֹתָנֿאַ: **יב) וַיִּקַּח אֶהֱרֹן בֶּאֱשֶׁר | דְּבַר מֹשֶׁה וַיִּרְץ אֶל-תּוֹךְ הַקְּהָל וְהִנֵּה הִחֵל הַנִּגְף בָּעַם וַיִּתֵּן אֶת-הַקְּטֹרֶת וַיִּכְפֹּר עַל-**

הָעַם: וְנָסִיב אֶהֱרֹן. פֿמֿאַ דְּמִלִּיל מֹשֶׁה. וְרַהֵט לְגוֹ קְהֵלֵאַ. וְהֵאַ. שְׂרֵי מוֹתָנֿאַ בְּעֵמָאַ. וַיִּהְיֶה יֵת קְטֹרֶת בּוֹסִמִּיאַ. וְכִפֿר עַל עֵמָאַ: **יג) וַיַּעֲמֵד בֵּינ-**

הַמֵּתִים וּבֵינ הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה: וְקָם בֵּינ מֵיִתִּיא וּבֵינ חַיִּיאַ. וְאַתְּפִלִּי מוֹתָנֿאַ: **יד) וַיְהִי הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבַּעַה עֶשֶׂר אֵלֶף וְשִׁבְעַ מֵאַוֹת מִלְּבַד הַמֵּתִים עַל-דְּבַר-קִרְחַ: וְהוּוּ.** דְּמֵיִתּוּ בְּמוֹתָנֿאַ. אַרְבַּעַת עֶשֶׂר אֱלִפִּין וְשִׁבַּע מֵאַהֿ. בְּרַ מְדִמִּיתּוּ עַל פְּלוּגָתֿאַ דְּקִרְחַ: **טו) וַיֵּשֶׁב אֶהֱרֹן אֶל-מֹשֶׁה אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמַּגֵּפָה נִפְּצָרָה: וְתָב אֶהֱרֹן לִוֹת מֹשֶׁה. לְתַרַע מִשְׁכַּן זְמָנֿאַ. וּמוֹתָנֿאַ אֶתְפִּלִּי: פ**

— רס"ג —

פֿתַח אֹהֶל מוֹעֵד בֵּא עֵמִי וְשִׂאַל. וְהוּוּ שְׁנֹאַמֿר וַיֵּשֶׁב אֶהֱרֹן אֶל מֹשֶׁה. דְּבַר אַחַר לְפִמָּה בְּקִטְרֶת, לְפִי שְׁהִיֹּ וְיִשְׂרָאֵל מְלִיזִין וּמְרַנְּנִים אַחַר הַקְּטֹרֶת לֹאמֵר סֵם הַמּוֹת הוּאַ. עַל יְדוּ מִתּוּ נָדָב וְאַבִּיהוּאַ. עַל יְדוּ נִשְׂרְפוּ חַמְשִׁים וּמֵאַתִּים אִישׁ, אֵמֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּאַ תִּרְאַוּ שְׁעוֹצֵר מַגֵּפָה הוּאַ, וְהַחֶטֶא הוּאַ הַמִּמִּית:

יג וַיַּעֲמֵד בֵּינ הַמֵּתִים וּבֵינ הַחַיִּים וְהַעֲמִידוּ עַל כְּרֹחוּ. אֵמֵר לוּ הַמִּלְאָךְ הִנַּח לִי לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחוֹתִי. אֵמֵר לוּ מֹשֶׁה צֹנִי לְעַבֵּב עַל יְדִי. אֵמֵר לוּ אֲנִי שְׁלֹחֹו שְׁלִמְקוֹם וְאַתֵּה שְׁלֹחֹו שְׁלִמְשֵׁה. אֵמֵר לוּ אִין מֹשֶׁה אֹמֵר כְּלוֹם מִלְּבוּ אֵלֵא מִפִּי הַגְּבוּרָה, אִם אִין אֵתֵה מֵאַמִּין הִרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּאַ וּמֹשֶׁה אֶל

תפסיר רס"ג

טז) תים פלם אללה מוסי תכלימא: יז) מר בני אסראיל. וכידי מנהם. עצא עצא לכל בית אב. מן אשראפהם לביות אבאיהם. אתני עשר עצא. ואכתב אסם כל רגל עלי עצאה: יח) ואסם הרון. אכתב עלי עצא לוי. אנך אנמא תאכדי עצא ואחד. לגמלה ביות אבאיהם: יט) וצעהא פי כ'בא אלמחציר. בין ידי אלשהאדה. אלדי אחצ'רך הנאך: כ) פאלדגל אלדי אכ'תארה תפרע עצאה. חתא אהדי עני. תדמר בני אסראיל. אלדי הם מתד'מרון עליכם:

⊠ שלושד בספרי תיטן ⊠ (חמישי) טז וידבר יהוה אל-משה לאמר: ומליל יי עם משה למימר: ד דבר אל-בני ישראל וקח מאתם מטה מטה לבית אב מאת כל-נשיאיהם לבית אבתם שנים עשר מטות איש את-שמו תכתב על-מטהו: ואת שם אהרן תכתב על-מטה לוי כי מטה אחד לראש

בית אבותם: וית שמא דאהרן. תכתוב על חוטרא דלוי. ארי חוטרא חד. לריש בית אבהתהון: יט והנחתם באהל מועד לפני העדות אשר אועד לכם שמה: ותצנענון במשכן זמנא. קדם סהדותא. דאזמין מימרי לבון תמן: * והיה האיש אשר אבחר-בו מטהו יפרח והשכתי מעלי את-תלנות בני ישראל אשר הם מלינם עליכם: ויהי. גוברא. דאתרעי ביה חוטריה ינעי. ואניח מן קדמי. ית תורעמת בני ישראל. דאנון מתרעמין עליכון:

— רס"י —

יח כי מטה אחד. אף על פי שחלקתים לשתי משפחות כהנה לבד ולויה לשתי משפחות משפחת כהנה לבד ולויה

לבד מכל מקום שבט אחד הוא: כ והשכתי. כמו וישבו המים (צרכים ס, 6). וחמת המלך

תפסיר רס"ג

כא) פכלם מוסי' בדאלך בני אסראיל. פדפע אליה כל אשראפהם. עצא מן כל שרף לביות אבאיהם. אתני עשר עצא. ועצא הרון פי מא בין עציהם: כב) פוצעהא מוסי' בין ידי אללה. פי כ'בא אלשהאדה: כג) ולמא כאן מן ג'ד. דכל מוסי' אלי כ'בא אלשהאדה. פאדיא קד פרעת עצא הרון אלתי הי לבית לוי. פאכ'רגת פרועא ונוורת נווארא. ועקדת לוזא:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו |
כָּל-נְשֵׁי־אִיהֶם מִטָּה לְנָשִׂיא
אֶחָד מִטָּה לְנָשִׂיא אֶחָד
לְבַיִת אֲבֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר
מִטּוֹת וּמִטָּה אַהֲרֹן בְּתוֹךְ

מִטּוֹתָם: וּמִלִּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל. וַיִּהְיוּ לֵיה פֶּל רַב־בְּנֵיהוֹן.
חוּטְרָא לְרַבָּא חַד. חוּטְרָא לְרַבָּא חַד
לְבַיִת אֲבֹהֵתְהוֹן. תְּרֵי עָשָׂר חוּטְרִין. וְחוּטְרָא דְאַהֲרֹן בְּגוֹ חוּטְרֵיהוֹן:
כב וַיִּנַּח מֹשֶׁה אֶת-הַמִּטּוֹת לִפְנֵי יְהוָה בְּאֵהֶל

הָעֵדוּת: וְאַצְנַע מֹשֶׁה. יֵת חוּטְרֵיא קָדָם יי. בְּמִשְׁכַּנָּא דְסִהְדוּתָא:
כג וַיְהִי מִמַּחֲרַת וַיִּבֹא מֹשֶׁה אֶל-אֵהֶל הָעֵדוּת
וַהֲנִיחַ פָּרַח מִטָּה-אַהֲרֹן לְבַיִת לְוִי וַיֵּצֵא פָּרַח
וַיֵּצֵן צִיץ וַיִּגְמַל שְׁקָדִים: וַהֲוֵה בְיוֹמָא דְבִתְרוּזְהִי. וְעַל מֹשֶׁה
לְמִשְׁכַּנָּא דְסִהְדוּתָא. וְהָא. יַעָא חוּטְרָא דְאַהֲרֹן לְבַיִת לְוִי. וְאַפִּיק
לְבַלְבִּין וְאַנִּיץ נֶץ. וְכַפִּית שְׁגָדִין: כד וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת-כָּל-

— רס"י —

זוה מצוי בפרי האילן, כמו (ישעיכ יח, ט) ובסר
גמל יהיה נצה. ולמה שקדים, הוא הפרי
הממחר להפריח מכל הפרות, אף המעורר
על הכהנה פרענותו ממחרת לבא, כמו
שמצינו בעזיה (ד"ס ז' כו, יט) והצרעת ורחה
במצחו. ותרגומו וכפית שגדין, כמין אשכול

שככה: (אסתר ז, י) כה בתוך מטותם. הניחו
באמצע, שלא יאמרו מפני שהניחו בצד
שכינה פרח: כג ויצא פרח. כמשמעו: ציץ.
הוא חנטת הפרי כשהפרח נופל: ויגמל
שקדים. כשהפר הפרי הפר שהן שקדים.
לשון (בראשית כה, ט) ויגדל הילד ויגמל, ולשון

תפסיר רס"ג

(כד) פֶּאֶכְרֵג מוֹסִי. גְּמִיעַ אֲלֻעֲצֵי מִן בֵּין יְדֵי אֱלֹהִים. אֱלֹהֵי גְּמִיעַ בְּנֵי אִסְרָאֵל. פְּנִצִּיר כָּל וְאַחַד אֱלֹהֵי עֲצָאָה פֶּאֶכְדִּיָּהּ: (כה) תִּים קֶאֱל אֱלֹהִים לְמוֹסִי. רֵד עֲצָא תֵרוֹן בֵּין יְדֵי אֱלֹהֵי אֲדָה. תִּפּוֹן חֲפִיץ עֲלֵאמָה לְדִוִּי אֲלֻכִּלֵף פִּיפְנֵא תִדְמֵרְהֵם עֲלֵי וְלֹא יִהְלֶכּוּן: (כו) פְּצַנַע מוֹסִי. כְּמֵא אֲמִרָה אֱלֹהִים מִן דִּאֲלֵךְ: (כז) תִּים קֶאֱל בְּנֵי אִסְרָאֵל לְמוֹסִי. הוֹדִיא קֵד תּוֹפֵא מְנֵא וּבֵאֵד מְנֵא. פְּכֻלְנֵא הֶאֱלֶכּוּן:

הַמַּטֵּה מִלְּפָנַי יְהוָה אֵל-
כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ

אִישׁ מִטָּהוּ: וְאַפִּיק מֹשֶׁה יָת כָּל
חוֹטְרֵיא מִן קֶדֶם יי. לְוֹת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
וְאַשְׁתְּמוֹדְעוּ וּנְסִיבוּ גְּבַר חוֹטְרֵיהּ: פ

⊕ רבועי בספרי תימן ⊕ (ששי) כה ויאמר
יהוה אל-משה השֵׁב אֶת-
מֹטֵה אֶהָרֹן לְפָנַי הָעֵדוּת
לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת לְבְנֵי-מִרִי

וּתְכַל תְּלוֹנְתֵם מֵעָלַי וְלֹא יִמְתּוּ: וְאָמַר יי לְמֹשֶׁה.
אֲתִיב. יָת חוֹטְרֵיא דִּאֶהָרֹן קֶדֶם סְהַדוּתֵא. לְמִטְרֵא לְאֵת לְעֵמֵא סְרַבְנֵא.
וַיִּסּוּפוּן תּוֹרְעַמְתְּהוֹן מִן קֶדְמִי וְלֹא יִמּוֹתוּן: פו וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ בֵּן עֲשָׂה: וַעֲבַד מֹשֶׁה. כְּמֵא
דְּפִקִּיד יי. יְתִיָּה בֵּן עֲבַד: פ כ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵל-
מֹשֶׁה לֵאמֹר הֵן גּוֹעְנֵנו אֲבָדְנוּ כָּלְנוּ אֲבָדְנוּ: וַאֲמָרוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְמֹשֶׁה לְמִימְרֵךְ. הָא מְנַנָּא קְטִילַת חֲרַבָּא. הָא מְנַנָּא בְּלַעַת
אַרְעָא. הָא מְנַנָּא מִיתוּ בְּמוֹתְנֵא: כח כָּל הַקָּרֵב | הַקָּרֵב

— רס"י —

שְׂקָדִים יָחַד כְּפּוֹתִים זָה עַל זָה: מוֹמְוִיִּין זַלְעִיז [תְּלֻזוֹת] וַיֵּשׁ חֲלוּק בֵּין
כֹּה לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת. לְזַכְרוֹן שְׂבַחְרֵתִי תְּלֻזוֹתֵם לְתְּלֻזוֹתֵם, תְּלֻזוֹתֵם תְּלֻזָּה אַחַת,
בְּאַהֲרֹן הִכְהֵן וְלֹא יִלּוּנוּ עוֹד עַל הַכְּהֵנָה: תְּלֻזוֹתֵם שֵׁם דְּבַר בְּלִשׁוֹן יְחִיד, וְאַפְלוּ הֵם
וּתְכַל תְּלוֹנְתֵם. כְּמוֹ וְתַכְלָה תְּלוֹנְתֵם, לִשׁוֹן שֵׁם מְפַעֵל יְחִיד לְנִקְבָּה כְּמוֹ תְּלֻזוֹתֵם
אֲנוּ יְכוּלִין לְהִיּוֹת זְהִירִין בְּכַף, כָּלְנוּ רִשְׁאִין

תפסיר רס"ג

(ח) ואדיא פאן כל מתקדם. אלי מסכן אללה יהלך. פהודיא נחן פאנון מתופון: יח א) פקאל אללה להרון. אנת ובניך ובית אביך מעד. תחמלון וזר אלקודס. ואנת. ובניך מעד תחמלון וזר אמאמתכם: (ב) ואיציא אכ'ותך בני לוי. סבט אביך קדמהם אליך.

אל-משכן יהוה ימות האם
תמנו לגוע: כל דקריב מקרב.
למשכנא דיי מאית. הא אנחנא סיפין
לממת: ס יח ויאמר יהוה
אל-אהרן אתה ובניך
ובית-אביך אתך תשאו
את-עון המקדש ואתה

ובניך אתך תשאו את-עון פהנתכם: ואמר יי
לאהרן. את. ובנך ובית אבך עמד. תסלחון על חובי מקדשא. ואת
ובנך עמד. תסלחון על חובי פהנתכון: וגם את-אחיד
מטה לוי שבט אביך הקרב אתך וילוו עליך
וישרתוך ואתה ובניך אתך לפני אהל העדת:
ואף ית ארך שבטא דלוי. שבטא דאבך קריב לותך.

— כס"י —

המסורים לכם הוא האהל והארון והשלחן
וכלי הקדש אתם תשבו ותזהירו על כל זר
הבא לגע: ואתה ובניך. הכהנים: תשאו
את עון פהנתכם. שאינה מסורה ללוים
ותזהירו הלוים השוגגים שלא יגעו אליכם
בעבודתכם: וגם את אחיד. בני גרשון
ובני מררי: וילוו. ויתחברו אליכם להזהיר
גם את הנזרים מלקרב אליהם: וישרתוך.
בשמירת השערים ולמנות מהם גזברין
ואמנרכלין:

להכנס לחצר אהל מועד ואחד שיקריב
עצמו יותר מחברו ויכנס לתוך אהל מועד
ימות: האם תמנו לגוע. שמא הפקרנו
למיתה:

יח 16 ויאמר ה' אל אהרן. למשה אמר
שיאמר לאהרן להזהירו על תקנת ישראל
שלא יכנסו למקדש: אתה ובניך ובית
אביך. הם בני קהת אבי עמרם: תשאו את
עון המקדש. עליכם אני מטיל ענש הנזרים
שיחטאו בעסקי הדברים המקדשים

זולק הדקדוק: האם תמנו לגוע. באה ה"א השאלה על מלת אם שהוא ג"כ ענין שאלה
והיה די באחת מהן. ובמכלול באה ה"א התימה על מלה שהיא מורה לתמיהה והיא מלת אם
לרוב התמיהה: תמנו. הנו"ן והוי"ו למדברים בעדם והוא קל והיה משפטו להדגש (מהר"ם):

תפסיד רס"ג

וינציאפון אליך ויכדמונך. ואנת ובניך מעד. פקט. בין ידי כ'בא אלשהאדה: ג) ויחפצון מחפצך. וחפיץ גמיע אלכ'בא. מא כ'לא אנהי אלקדס ואלמד'בח לא יתקדמו. ל'לא יהלכון אנתם והם אגמעין: ד) ואלמנציאפין אליך. ויחפצון חפיץ כ'בא אלמחציר וכדמתה. ואגנבי לא יתקדם אליכם: ה) ותחפצו חפיץ אלקדס וחפיץ אלמד'בח. ו'לא יכון זיאדה סכ'ט. עלי בני אסראיל: ו) פאני קד אכ'ד'ת אכזתכם אלליואניין. מן בין

ויתוספון עלך וישמשונך. ואת ובנך עמך. קדם משכנא דסהדותא: ג) ושמרו משמרתך ומשמרת כל-האהל אך אל-כלי הקדש ואל-המזבח לא יקרבו ולא ימתו גם-הם גם-אתם: ויטרו מטרך. ומטרת כל משכנא. פרם למני קודשא ולמדבחה לא יקרבו. ולא ימותו אף אנון אף אתון: ד) ונלוו עליך ושמרו את-משמרת אהל מועד לכל עבדת

האהל וזר לא יקרב אליכם: ויתוספון עלך. ויטרו. ית מטרת משכנא זמנא. לכל פולחן משכנא. וחילוני לא יקרב לותכון: ושמרתם את משמרת הקדש ואת משמרת המזבח ולא יהיה עוד קצף על-בני ישראל: ותטרו. ית מטרת קודשא. וית מטרת מדבחה. ולא יהי עוד. רוגזא על בני ישראל: ו' ואני הנה לקחתי את-אחיכם הלויים מתוך בני ישראל לכם מתנה נתנים

— רס"י —

ד וזר לא יקרב אליכם. אתכם אני מזהיר ו לכם מתנה נתנים. יכול לעבודתכם על כף: כ'לא יהיה עוד קצף. כמו שהיה שלהדיוט. תלמוד לומר לה, כמו שמפורש כבר, שנאמר (במדבר י, יא) כי יצא הקצף: למעלה, לשמור משמרת גזברין ואמרכלין:

זולק הדקדוק: אך אל כלי הקדש ואל המזבח. תיבת המזבח בפשטא אחת בכל ספרי תימן והיא מלרע:

תפסיר רס"ג

בני אִסְרָאֵל. וְגַעַלְתֶּם הַבַּיִת
לָכֶם לֵאלֹהֵי לִיכְדָמוּ כִדְמֵהוּ
כִּיבֹא אֶלְמַחְצֵר: (ז) וְאַנְתָּ
וּבְנֵיךָ מֵעַד. תַּחֲפֹצוֹן
אִמְאֵמִתְכֶם. לְגַמִּיעַ אֲמֹר
אֶלְמִדְבַּח. וְדֹאכִיל אֶלְסַגְף
וְתַכְדָּמוֹנָה. פִּקֹּד גַּעַלְתָּ
כִּדְמִתְכֶם כִּדְמֵה מוֹהוּבָה. וְאִי
אֲגַנְבִי תִקְדָּם אֵלֶיחָא פְּלִיקְתָּל:
(ח) תִּים פִּלָּם אֶלְלָה הַרְוִין. וְקֹאֵל.
אֲנִי קֹד אַעֲשִׂיתֶךָ חֲפִיץ רַפְאֵיעִי.
מִן גַּמִּיעַ אֲקֹדָאס בְּנֵי אִסְרָאֵל.

לִיהוֹה לַעֲבֹד אֶת־עַבְדָּת
אֶהֱל מוֹעֵד: וְאֲנָא. הָא קְרִיבִית יֵת
אֲחִיכֹן לִיֹּאֵי. מִגֹּז בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְכוֹן.
מִתְנָא יְהִיבִין קָדָם יִי. לְמַפְלַח. יֵת פּוֹלְחֵן
מִשְׁכַּן זְמָנָא: וְאֵתָהּ וּבְנֵיהָ
אֵתָהּ תִשְׁמְרוּ אֶת־
כְּהֵנְתְּכֶם לְכָל־דְּבַר
הַמִּזְבֵּחַ וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת
וְעַבְדְּתֶם עַבְדָּת מִתְנָה

אֵתָן אֶת־כְּהֵנְתְּכֶם וְהִזְרֵה קֶרֶב יוֹמָת: וְאֵת וּבְנֵךְ
עִמָּךְ. תִּטְרוֹן יֵת כְּהוֹנְתְּכוֹן. לְכָל פִּתְגָם מִדְּבַחָא. וְלִמְגִיו לְפָרוּכְתָא
וְתַפְלַחוֹן. פּוֹלְחֵן מִתְנָא. אֵתִין יֵת כְּהוֹנְתְּכוֹן. וְחִילוֹנֵי דִיקְרָב יֵת קִטְלִיל: פ
❧ חֲמִישִׁי בְּסֻפְרֵי תִימֵן ❧
 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן וְאֲנִי הִנֵּה
נָתַתִּי לָךְ אֶת־מִשְׁמֶרֶת תְּרוֹמֹתַי לְכָל־קֹדֶשֶׁי
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לָךְ נִתְּתִים לְמִשְׁחָה וּלְבְנֵיךָ לְחֶק־
עוֹלָם: וּמִלִּיל יִי עִם אַהֲרֹן. וְאֲנָא הָא יְהִיבִית לָךְ. יֵת מִטְרַת אַפְרָשׁוֹתֵי.

— כ"י —

הַרְיֵי כוֹתֵב וְחוֹתֵם לָךְ וּמַעֲלָה בְּעַרְפְּאִין. אִפּ
כָּאן לְפִי שְׂבָא קֶרֶח וְעַרְעַר כְּנֻגְד אַהֲרֹן עַל
הַכְּהֵנָה, בָּא הַכְּתוּב וְנָתַן לוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע
מִתְנֹת כְּהֵנָה בְּבְרִית מְלַח עוֹלָם, וּלְכָף
נְסֻמְכָה פְּרָשָׁה זֹו לְכָאן: מִשְׁמֶרֶת תְּרוֹמֹתֵי.
שְׂאֵתָה צְרִיף לְשִׁמְרוֹן בְּטַהֲרָה: לְמִשְׁחָה.
לְגַדְלָה:

ז עַבְדָּת מִתְנָה. בְּמִתְנָה נִתְּתִיהָ לָכֶם: ח וְאֲנִי
הִנֵּה נָתַתִּי לָךְ. בְּשִׁמְחָה. לְשׁוֹן שִׁמְחָה הוּא
זֶה, כְּמוֹ (שְׁמוֹת ד, יז) הִנֵּה הוּא יוֹצֵא לְקִרְאָתְךָ
וְרֹאךָ וְשִׁמַּח בְּלִבּוֹ, מִשָּׁל לְמַלְךָ שְׁנָתָן שְׂדָה
לְאוֹהָבוֹ וְלֹא כְּתָב וְלֹא חָתָם וְלֹא הֶעֱלָה
בְּעַרְפְּאִין. בָּא אֶחָד וְעַרְעַר עַל הַשְּׂדָה. אָמַר
לוֹ הַמְּלֶךְ כָּל מִי שִׁוְרָצָה יָבֵא וְיַעֲרַר לְנֻגְדָה.

תפסיר רס"ג

אעשיתנהא לך מסתא. ולבניך
רסם אלד'הר: ט) הד'יא יכון לך.
מן כ'זאץ אלאקדאס מן בעד
אלמחרק. מן ג'מיע קראב'ינהם
ובר'הם וד'כ'ותהם. וקרב'אן
אלאת'ים אלד'י יאתונ'י בה. פ'הו
מן כ'זאץ אלאקדאס. לך
ולב'ניך: י) ובכ'אץ אלטהר
תאכל'ה. כל ד'כ'ר יאכל מנה.
כד'יאך יכון לך קדסא:
יא) וד'ה'ה לך רפ'איע
עט'א'יאהם. מן ג'מיע מ'חד'פ'את
ב'ני אסר'איל. לך אעשיתנהא.
ולב'ניך ולב'נאתך. מעד רסם

לכל קודש'יא דבני ישראל. לך י'הבתנון
לרבו. ולב'נך לקים עלם: ט ז'ה י'ה'יה
לך מקדש הקדש'ים מן-
האש כל-קרבנם לכל-
מנחתם ולכל-חטאתם
ולכל-אש'מם אשר ישיבו
לי קדש קדש'ים לך הוא
ולב'ניך: דין י'הי לך. מקדש קודש'יא
מותר מן איש'תא. כל קורב'נהון. לכל
מנחת'הון ולכל חט'ות'הון. ולכל אש'מ'הון

ד'יתיבון קדמי. קדש קודש'ין דילך. הוא ודב'נך: ד בקדש
הקדש'ים תאכלנו כל-זכר יאכל אתו קדש
י'ה'יה לך: ב'קדש קודש'ין תיכל'יני'ה. כל ד'כ'ורא ייכול י'ת'יה.
קודש'יא י'הי לך: ז' וז'ה-לך ת'רומת מתנם
לכל-ת'נופת בני ישראל לך נתת'ים ולב'ניך
ולב'נת'יך אתך לחק-עולם כל-טהור בביתך

— רס"י —

ט מן האש. לאחר הקטרת האשים: כל
קרבנם. כגון זבחי שלמי צבור: מנחתם
חטאתם ואש'מם. כמשמ'עו: אשר ישיבו
לי. ז'ה ג'זל הגר: י בקדש הקדש'ים
תאכלנו וגו'. למד על קדשי קדש'ים שאין
נאכלין אלא בעזרה ולזכרי כה'נה:
י' ת'רומת מתנם. המורם מן התודה
ומהש'למים ואיל נזיר: לכל ת'נופת. ש'הרי
אלו טעונ'ין ת'נופה: כל טהור. ולא טמאים.
ד'בר אחר כל טהור לרבות אש'תו:

ז'לק הד'קדוק: ט לכל-מנחתם. הלמ"ד בגע'יא:

תפסיר רס"ג

אלהה. כל טאהר פי מנזלך
 יאכלהא: (יב) וגמיע אגוד
 אלההו ואלעציר ואלבר.
 אואילהא. אלד"י יגעלונהא ללה
 קד געלתהא לך: (ג) ובכור מא
 פי ריאציהם. אלד"י יאתון בה
 ללה יכון לך. וכל טאהר פי
 מנזלך יאכלה: (ד) וכל צואף
 פי אל אסראיל יכון לך:
 (טו) וכל אוול בטן. מן כל
 בשרי. אלד"י יקדמונה ללה. מן
 אנסאן ובהימה יכון לך. לכן
 יגב אן תפדי בכור אלנאס.
 ובכור אלבהימה אלנגסה:

יאכל אתו: ודין לך אפרשות
 מתנתהון. לכל ארמות פני ישראל. לך
 יהבתנון. ולבנד ולבנתך. עמד לקים
 עלם. כל דידי פני בביתך ייכול יתיה:
כל חלב יצהר וכל-חלב
תירוש ודגן ראשיתם
אשר-יתנו ליהוה לך
נתתים: כל טוב משח. וכל טוב
 חמר ועבור. רישיתיהון. דיתנון קדם יי לך
 יהבתנון: **בכורי כל-אשר**
בארעם אשר-יביאו ליהוה

לך יהיה כל-טהור בביתך יאכלנו: בכורי. כל
 דבארעהון. דיתון קדם יי דילך יהי. כל דידי פני בביתך יכליניה:
כל-חרם בישראל לך יהיה: כל חרמא בישראל
 דילך יהי: **כל-פטר רחם לכל-בשר אשר-**
יקריבו ליהוה באדם ובבהמה יהיה לך אף |
פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור-
הבהמה הטמאה תפדה: כל פתח ולדא. לכל בשרא.
 דיקרבון קדם יי. פאנשא ובבעירא יהי לך. פרם מפרק תפרוק.
 ית בוכרא דאנשא. וית. בוכרא דבעירא מסאבא תפרוק:

— כ"י —

יב ראשיתם. היא תרומה גדולה:

תפסיר רס"ג

טז) ופדא אלנאס מן אבן שחר. בקימותה. כימסה מתיאקיל פציה במתקאל אלקודס. והו עשרין דאנק: יז) פאמא בכר אלבקר ואלצאן ואלמאעז. פלא תפדהא פאנהא מקודסה. רש דמהא עלי אלמד'בח וקתר שחמהא. קרבאן מקבול מרצ'י ללה: יח) ולחמהא זכון לך. פקון אלתחריד. ופאלסאק אלימני זכון לך: יט) וסאיר רפאיע אלצאנדאס. אלתני ירפעוהא בני אסראיל ללה.

טז וּפְדוּיוֹ מִבֶּן-חֹדֶשׁ תִּפְדֶּהָ
בְּעֶרְכָּךְ בְּסֶף חֲמִשָּׁת
שָׁקִלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא: וּפּוֹרְקָנִיה
מִבֶּר יִרְחֵא תִּפְרוֹק. בְּפוֹרְסָנִיה. בְּסֶף. חֲמִשׁ
סְלַעִין בְּסֻלְעֵי קוֹדֶשׁא. עֶשְׂרִין מְעִין הוּא:
יז אַךְ בְּכוֹר-שׁוֹר אֶו-בְּכוֹר
כָּשֶׁב אֶו-בְּכוֹר עֵז לֹא
תִּפְדֶּה קֹדֶשׁ הֵם אֶת-דָּמָם
תִּזְרַק עַל-הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת-

יח חֲלָבָם תִּקְטִיר אִשָּׁה לְרִיחַ נִיחַח לִיהוָה: בָּרֶם
בוכרא דתורא. או בוכרא דאמרא. או בוכרא דעזא. לא תפרוק
קודשא אנון. ית דמהון. תזרוק על מדבחה וית תרבהון תסיק. קורבן
לאתקבלא ברעוא קדם יי: יח ובשרם יהיה לך כחזה
התנופה ובשוק הימין לך יהיה: ובשרהון יהי לך.
כחדיא דארמותא. ובשקא דימינא דילך יהי: יט כל | תרומת
הקדשים אשר ירימו בני ישראל ליהוה נתתי

— רס"י —

יח כחזה התנופה ובשוק הימין. יהיה. בא רבי עקיבא ולמד הוסיף לך
שלשלמים שנאכלים לפהנים לנשיהם הכתוב הויה אחרת. שלא תאמר כחזה ושוק
ולבניהם ולעבדיהם לשני ימים ולילה אחד. שלתודה שאינו נאכל אלא ליום ולילה:
אף הבכור נאכל לשני ימים ולילה אחד: לך יט כל תרומת הקדשים. מחבתה

זולק הדקדוק: "אך בכור-שור. הבי"ת בגעיא בכל התיגאן:

תפסיד רס"ג

געלעהא לך. ולבניך ולבנותיך. מעד רסס אלדהר. עהוד תבאת אלעאלם הוי ללה. לך ולנסלך בעדך: (כ) תים קאל אללה לה. פי ריאציהם לא תנחל. ולא יכון לך נציב פי מא בינהם. פאני קוד געלט קראביני קסטך ונחלתך. פי מא בין בני אסראיל: (כא) ולבני לוי. קוד געלט כל עשר מן אל אסראיל נחלה. גדל כדמתהם. אלדי יכדמון כבא אלמחציר: (כב) ולא יתקדם בני אסראיל איציא אליי כבא אלמחציר. פיהמלון וזרא פיהלכון:

לך ולבניך ולבנותיך אתה
לחק-עולם ברית מלח
עולם הוא לפני יהוה לך
ולזרעך אתך: כל אפרשות
קודשיא. דיפרשון בני ישראל קדם יי.
יהבית לך. ולבנד ולבנתך. עמד לקים
עלם. קים מלח עלמא היא קדם יי. לך
ולבנד עמד: ויאמר יהוה
אל-אהרן בארעם לא
תנחל וחלק לא יהיה לך
בתוכם אני חלקך ונחלתך

בתוך בני ישראל: ואמר יי לאהרן. בארעהון לא תחסינ.
וחולק. לא יהי לך ביניהון. מתנן דיהבית לך אנין חולקך ואחסנתך.
בגו בני ישראל: ס שביעי בא ולבני לוי הנה
נתתי כל-מעשר בישראל לנחלה חלף
עבדתם אשר-הם עבדים את-עבדת אהל מועד:
ולבני לוי. הא יהבית. כל מעשרא בישראל לאחסנא. חלף פולחנהון
דאנון פלחין. ית פולחן משכן זמנא: בב ולא יקרבו עוד
בני ישראל אל-אהל מועד לשאת חטא למות:

— כס"י —

שלפרשה זו כללה בתחלה וכללה בסוף ופרט באמצע: ברית מלח עולם. ברת ברית עם אהרן בדבר הבריא ומתקנים ומבריא את אחרים: ברית מלח. בברית הכרותה למלח שאינו מסריח לעולם: כ וחלק לא יהיה לך בתוכם. אף בבניה:

תפסיד רס"ג

(כג) ויכ'דמון אלליואנין וחדהם כ'בא אלמחצ'ר. והם נחמלון וזרדם. רסם אלדהר עלא מר אגיאלכם. ופי מא בין בני אסראיל. לא ינחלו נחלה: (כד) פאן עשור בני אסראיל. אלתי ירפעונהא ללה רפיעה. געלתהא לאלליואנין נחלה. פלד'אלך קלת להם. פי מא בין בני אסראיל. לא ינחלון נחלה: (כה) תים פלם אללה מוסי תפלימא: (כו) ומר אלליואנין וקל להם. אדיא אכ'דתם מן בני אסראיל אלעשר. אלד'י געלתה לכם מנהם בנחלתכם.

ולא יקרבו עוד. בני ישראל למשכן
 זמנא. לקבלא חובא לממת: כג ועבד
 הלו' הוא את-עבדת אהל
 מועד והם ישאו עונם חקת
 עולם לדרת'יכם ובתוך בני
 ישראל לא ינחלו נחלה:
 ויפלחון ליואי אנון. ית פולחן משכן
 זמנא. ואנון יקבלון חוביהון. קים עלם
 לדריכון. ובגו בני ישראל. לא יחסנון
 אחסנא: כד פי את-מעשר
 בני-ישראל אשר ירימו

ליהוה תרומה נתתי ללוים לנחלה על-כן
 אמרתי להם בתוך בני ישראל לא ינחלו
 נחלה: ארי ית מעשרא דבני ישראל. דיפ'רשון קדם יי אפרשותא.
 יהבית לליואי לאחסנא. על כן אמרית להון. בגו בני ישראל. לא
 יחסנון אחסנא: פ פ' ט' ב' ע' ד' ת' ס' פ' כ' ו' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט כד וידבר יהוה אל-
 משה לאמר: ומליל יי עם משה למימר: כד ואל-הלוים
 תדבר ואמרת אליהם פי-תקחו מאת בני-
 ישראל את-המעשר אשר נתתי לכם מאתם

— רש"י —

כג והם. הלוים ישאו עונם של ישראל. כד אשר ירימו לה' תרומה. הכתוב קראו
 שעליהם להזהיר הזרים מגשת אליהם: תרומה עד שיפריש ממנו תרומת מעשר:

תפסיר רס"ג

פארפען מנה רפיעה ללה. עשרא מן אלעשר: כז) ודאלד אן תחשב לכם רפאיעכם. כאלבר לבני אסראיל מן אלברדאר. וכאלסלאפה מן אלתיגאר: כח) כדאלד תרפעו אנתם איצא רפיעה ללה. מן גמיע עשורכם. אלתי תאכדידהא מן בני אסראיל. וועטו דאלד להרון אלמאם: כט) וליכון מא תרפעונה. מן

בְּנַחֲלַתְכֶם וְהִרְמַתֶם מִמֶּנּוּ תְרוּמַת יְהוָה מֵעֵשֶׂר מִן־הַמַּעֲשֵׂר: וְעַם לְיוֹאֵי תַמְלִיל וְתִימֵר לְהוֹן. אֲרֵי תִסְבּוּן. מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵת מֵעֵשֶׂר. דִּיהֶבִית לְכוּן. מִנְהוֹן בְּאַחֲסָנְתְכוֹן. וְתַפְרָשׁוֹן מִנִּיה אַפְרָשׁוֹתָא קָדָם יי. מֵעֵשֶׂר מִן מֵעֵשֶׂר: וְנִחְשַׁב לְכֶם תְּרוּמַתְכֶם כִּי בְּדָגָן מִן־הַגֶּרֶן וּכְמִלֵּאָה

מִן־הַיֶּקֶב: וְיִתְחַשֵּׁב לְכוּן אַפְרָשׁוֹתְכוֹן. פְּעִבּוּרָא מִן אֲדָרָא: וּכְמִלֵּאָתָא מִן מַעְצֵרְתָא: כִּי בֵּן תְּרִימוּ גַם־אַתֶּם תְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל מַעֲשֵׂרְתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן: בֵּן תַּפְרָשׁוֹן אֶף אֶתוֹן אַפְרָשׁוֹתָא קָדָם יי. מִכָּל מַעֲשֵׂרֵיכוֹן. דִּתְסָבוּן. מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְתַתְּנוּן מִנִּיה יֵת אַפְרָשׁוֹתָא קָדָם יי. לְאַהֲרֹן כֹּהֵנָא: כִּי מִכָּל מִתְּנֵיתֵיכֶם

— רס"י —

כי ונחשב לכם תרומתכם בדיגן מן הגרן. תרומת מעשר שלכם אסורה לזרים ולטמאים ותיבין עליה מיתה וחמש בתרומה גדולה שנקראת ראשית דיגן מן הגרן: וכמלאה מן היקב. בתרומת תירוש ויצהר הנטלת מן היקבים: מלאה. לשון בשול תבואה שנתמלאת: יקב. הוא הבור שלפני הגת שהיין יורד לתוכו. וכל לשון יקב

כפירת קרקע הוא. וכן (זכריה יז, י) יקבי המלה. הוא ים אוקיינוס כפירה שחפר מלכו שלעולם: כי בן תרימו גם אתם. כמו שישראל מרימים מגרנם ומיקביהם תרימו גם אתם ממעשר שלכם. כי הוא נחלתכם: כט מכל מתנתיכם תרימו את כל תרומת ה'. בתרומה גדולה הכתוב מדבר. שאם הקדים לוי את הכהן בכרי וקבל

תפסיר רס"ג

גמיע עטאיאכם ללה. אגודהא ואכצעהא מנהא: ל) וקל להם. אדיא רפעתם אגודה מנה. צאר אלבאקי לכם יא ליואניין. כג'לה' בני אסראיל מן אלבדאר ואלתג'אר: לא) וגאיו אן תאכלוה פי כל מוציע. אנתם ואלכם. לאנה אגרתכם. בדל כידמתכם פי כ'בא אלמחצ'ר: לב) ולא תחמלון עליה וזרא. ענד

תְּרִימוּ אֶת כָּל־תְּרוֹמַת יְהוָה מִכָּל־חֶלְבֹוֹ אֶת־

מִקְדָּשׁוֹ מִמֶּנּוּ: מִכָּל מִתְּנַתְּכוֹן.

תִּפְרְשׁוּן. ית כל אפרשותא קדם יי. מכל

שופריה. ית קודשיה מניה: עפטיד

וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּהַרְיִמְכֶם אֶת־חֶלְבֹוֹ מִמֶּנּוּ וְנִחְשַׁב לְלוֹיִם כְּתֹבֹאת גְּרֹן

וְכְתֹבֹאת יִקָּב: ותימר להון. באפרשותכון ית שופריה מניה.

ויתחשיב ללויאי. כעללת אדרא וכעללת מעצרתא:

וְאֶכְלֹתֶם אֹתוֹ בְּכָל־מְקוֹם אַתֶּם וּבֵיתְכֶם

כִּי־שֹׁכֵר הוּא לָכֶם חֶלֶף עֲבַדְתֶּם בְּאֵהָל

מוֹעֵד: ותיכלון יתיה בכל אתר. אתון ואנש בתיכון. ארי אגרא

הוא לכון. חלף פולחנכון במשכן זמנא: לב) וְלֹא־תִשְׂאוּ עָלַי

חֲטָא בְּהַרְיִמְכֶם אֶת־חֶלְבֹוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת־קֹדְשֵׁי

— כש"י —

בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה, יכול יהא פלו אסור, תלמוד לומר ונחשב ללוים כתבואת גרן, מה שלישראל חלין, אף שללוי חלין: לא בכל מקום. אפלו בבית הקברות: לז) וְלֹא תִשְׂאוּ עָלַי חֲטָא וגוי. הא אם לא תרימו תשאו חטא: ולא תמותו. הא אם תחללו תמותו:

חסלת פרשת קרח

מעשרותיו קודם שיטול כהן תרומה גדולה מן הכרי צריף להפריש הלוי מן המעשר תחלה אחר מחמשים לתרומה גדולה, ונחזור ונפריש תרומת מעשר: ל בהרימכם את חלבו ממנו. לאחר שתרימו תרומת מעשר ממנו: ונחשב. המותר ללוים חלין גמורין: כתבואת גרן. לישראל, שלא תאמר הואיל וקראו הכתוב תרומה שנאמר כי את מעשר

תפסיר רס"ג

רפעכס אגודה מנה. ואקדאס
בני אסראיל. לא תבד'לוהא
ולא תהלכון:

בני ישראל לא תחללו
ולא תמותו: ולא תקבלון עלוהי
חובא. באפרשותכון ית שופריה מניה.

וית קודשיא דבני ישראל. לא תחלון ולא תמותון: פ פ פ

ז'ה פיסוקים סימן דנאלס

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. אשר בחר, בנביאים טובים. ורצה
בדבריהם, הנאמרים באמת. ברוך אתה יהוה. הבוחר בתורה,
במושה עבדו, ובני ישראל עמו. ובנביאי האמת והצדק: (אמז)

הפטרה דויקה קרה

בשמואל א' סימן י"א

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-הָעָם לְכוּ וְנִלְכֶה הַגְּלָגַל וְנַחֲדֵשׁ
שֵׁם הַמְּלוּכָה: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל, לְעָמָא. אִיתוּ, וְנִיזִיל
לְגִלְגָּלָא. וְנַחֲדִית תַּמָּן, מִלְכוּתָא: וַיֵּלְכוּ כָל-הָעָם הַגְּלָגַל
וַיַּמְלִכוּ שָׁם אֶת-שָׂאוּל לְפָנָי יְהוָה בַּגְּלָגַל וַיִּזְבְּחוּ-שָׁם
זִבְחִים שְׁלָמִים לְפָנָי יְהוָה וַיִּשְׂמַח שָׁם שָׂאוּל וְכָל-אֲנָשֵׁי
יִשְׂרָאֵל עַד-מָאד: וַאֲזָלוּ כָל עָמָא, לְגִלְגָּלָא. וַאֲמַלְכוּ תַּמָּן יֵת
שָׂאוּל. קָדָם יי, בַּגְּלָגָלָא. וְנִפְּסוּ תַּמָּן. נְכַסֵּת קֹדֶשִׁין, קָדָם יי. וְחָדֵי תַּמָּן
שָׂאוּל. וְכָל אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל, עַד לַחֲדָא: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-
כָּל-יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמְעֵתִי בְקִלְכֶם לְכָל אֲשֶׁר-אָמַרְתֶּם לִי

וְאִמְלִיךְ עָלֶיכֶם מֶלֶךְ: וְאָמַר שְׂמוּאֵל, לְכָל יִשְׂרָאֵל. הָא קבילית,
 לְמִימְרוֹן. לְכָל דְּאִמְרַתּוֹן, לִי. וְאִמְלִיכִית עֲלֵיכוֹן, מֶלֶכָּא: דְּ וְעֵתָהּ
 הֵנָּה הַמֶּלֶךְ | מִתְּהִלָּךְ לְפָנֶיכֶם וְאֲנִי זִקְנָתִי וְשִׁבְתִּי וּבְנֵי
 הַנֶּסֶם אֲתִכֶּם וְאֲנִי הִתְהַלְכְתִּי לְפָנֶיכֶם מִנְעָרֵי עַד-הַיּוֹם
 הַזֶּה: וּכְעַן. הָא מֶלֶכָּא, מְדַבֵּר בְּרִישׁוֹן. וְאַנָּא, קִשִּׁית וְסִיבִית. וּבְנֵי,
 הָאֲנוּן עִמְכוֹן. וְאַנָּא, הִלִּיכִית קְדָמִיכוֹן. מִנְעָרֵי, עַד יוֹמָא הַדִּין: דְּ הַנְּנִי
 עֵנּוּ בִי נִגְדַּי יְהוָה וְנִגְדַּי מְשִׁיחוֹ אֶת-שׁוֹר מִי לְקַחְתִּי וְחִמּוֹר
 מִי לְקַחְתִּי וְאֶת-מִי עֲשִׂקְתִּי אֶת-מִי רִצּוֹתִי וּמִי־מִי
 לְקַחְתִּי כֹפֵר וְאֲעֲלִים עֵינֵי בּוֹ וְאֲשִׁיב לָכֶם: הָא עַד דְּאַנָּא
 קִיָּם אֲסִהִידוּ בִי קְדָם יי, וְקְדָם מְשִׁיחִיהָ. ית תּוֹרָא דִּמֶן דְּבִרִית, וְחִמּוֹרָא
 דִּמֶן שְׁחִרִית. וְיֵת מִן עֲשִׂקִית, ית מִן אֲנִסִית. וּמִי־מִן, קבילית מִמוֹן
 דְּשִׁקֵּר. וּכְבִשִׁית עֵינֵי מְנִיָּה, בְּדִינָא. וְאֲתִיב, לְכוּן: דְּ וְיִאמְרוּ לֹא
 עֲשִׂקְתָּנוּ וְלֹא רִצּוֹתָנוּ וְלֹא-לְקַחְתָּ מִי־אִישׁ מְאוּמָה:
 וְאִמְרוּ. לֹא עֲשִׂקְתָּנָא, וְלֹא אֲנִסְתָּנָא. וְלֹא קבִילְתָּא מִי־דֵ אֲנִשׁ, מְדַעֵם:
 דְּ וְיִאמְרוּ אֲלֵיהֶם עַד יְהוָה בְּכֶם וְעַד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה בִּי
 לֹא מְצַאתֶם בְּיַדִּי מְאוּמָה וְיִאמְרוּ עַד: וְאָמַר לְהוֹן, סְהִיד
 מִימְרָא דִּי בְכוֹן. וְסְהִיד מְשִׁיחִיהָ, יוֹמָא הַדִּין. אֲרִי לֹא אֲשַׁפְחַתּוֹן. בְּיַדִּי,
 מְדַעֵם. וְאִמְרוּ, סְהִיד: דְּ וְיִאמְרוּ שְׂמוּאֵל אֶל-הָעָם יְהוָה אֲשֶׁר
 עָשָׂה אֶת-מֹשֶׁה וְאֶת-אַהֲרֹן וְאֲשֶׁר הֵעֲלָה אֶת-אֲבוֹתֵיכֶם
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאָמַר שְׂמוּאֵל, לְעַמָּא. יי. דְּעַבְדֵּי גְבוּרָן, עַל יַדִּי מֹשֶׁה
 וְאַהֲרֹן. וְדִאֲסִיק ית אֲבָהֶתְכוֹן, מֵאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם: ט וְעֵתָהּ הִתִּיצְבוּ

זולק הדקדוק: ט התיצבו. הה"א געי וכן חברו דלקמן (פס' טז):

וְאִשְׁפֹּטָה אֶתְכֶם לְפָנַי יְהוָה אֵת כָּל־צְדָקוֹת יְהוָה
 אֲשֶׁר־עָשָׂה אֶתְכֶם וְאֶת־אֲבוֹתֵיכֶם: וּכְעַן אֶתְעַדְדוּ וְאֶתְזַכְּרֶנּוּ
 עִמָּכֶם, קָדָם יְיָ, יְת, כָּל זְכוֹתַי דִּיִּי, דְעַבְד עִמָּכֶם, וְעַם אֲבֹתְכֶם:
 בְּאֲשֶׁר־בָּא יַעֲקֹב מִצְרַיִם וַיִּזְעַקוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֶל־יְהוָה
 וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וַיֹּצִיאוּ אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם
 מִמִּצְרַיִם וַיִּשְׁיבוּם בְּמָקוֹם הַזֶּה: כִּד עַל יַעֲקֹב, לְמִצְרַיִם. וַזְעִיקוּ
 אֲבֹתְכֶם, קָדָם יְיָ, וַשְׁלַח יְיָ, יְת מֹשֶׁה וְיְת אַהֲרֹן. וְאֶפִּיקוּ יְת אֲבֹתְכֶם,
 מִמִּצְרַיִם. וְאוֹתִיבֹנוּ, בְּאַתְרָא הַדִּין: וַיִּשְׁפְּחוּ אֶת־יְהוָה
 אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכְּרוּ אֶתְּכֶם בְּיַד סִיסְרָא שֶׁר־צָבָא חָצוֹר
 וּבְיַד־פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלְחַמוּ בָּם: וְאַתְנָשִׂאוּ, יְת
 פְּלַחְנָא דִּיִּי אֱלֹהֵהוֹן. וּמִסַּר יְתֵהוֹן. בְּיַד סִיסְרָא רַב חֵילָא דְחָצוֹר, וּבְיַד
 פְּלִשְׁתִּי. וּבְיַד, מֶלֶךְא דְמוֹאָב. וְאַגִּיחוּ קַרְבָּא, בְּהוֹן: וַיִּזְעַקוּ
 אֶל־יְהוָה (כ' וַיֹּאמֶר) וַיֹּאמְרוּ חֲטָאוּנוּ כִּי עֲזַבְנוּ אֶת־יְהוָה
 וְנִעַבְדְּ אֶת־הַבְּעֵלִים וְאֶת־הָעִשְׂתָּרוֹת וְעַתָּה הַצִּילֵנוּ מִיַּד
 אִיבֵינוּ וְנִעַבְדְּךָ: וַזְעִיקוּ קָדָם יְיָ, וַאֲמְרוּ חֲבִנָא. אֲרִי שְׁבַקְנָא, יְת
 פְּלַחְנָא דִּיִּי. וּפְלַחְנָא יְת בְּעַלְיָא, וְיְת עִשְׂתָּרְתָא. וּכְעַן. שִׁיזִיבְנָא מִיַּד
 בְּעַלֵי דְבַבְנָא, וְנִפְלַח קְדָמְךָ: וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יְרֵבְעֵל
 וְאֶת־בְּדוֹן וְאֶת־יַפְתָּח וְאֶת־שְׂמוּאֵל וַיִּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד
 אִיבֵיכֶם מִסְבִּיב וַתִּשְׁבוּ בְּטַח: וַשְׁלַח יְיָ, יְת גְּדַעוֹן וְיְת שְׂמִשׁוֹן.
 וְיְת יַפְתָּח, וְיְת שְׂמוּאֵל. וְשִׁיזִיב יְתִכֹּן. מִיַּד בְּעַלֵי דְבַבִּיכֹן, מִסְחֹר סְחֹר.
 וַיִּתִּיבְתוּן, לְרַחֲצוֹן: וַתֵּרְאוּ כִּי נֶחֱשׂ מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן בָּא

זולק הדקדוק: וַיִּשְׁפְּחוּ. הוי"ו געי: וַיִּלְחַמוּ בָּם. הוי"ד געי:

עֲלֵיכֶם וּתְאמְרוּ לִי לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיְהִי הַיּוֹם
אֲלֵהֵיכֶם מִלְּבַבְכֶם: וְחִזִּיתוּן. אַרְי נַחֲשׁ. מִלְּבָא דְבִנֵי עֲמוּן, אֲתָא
עֲלִיכוּן. וְאִמְרַתוּן לִי. לֹא. אַרְי מִלְּבָא, יִמְלוֹךְ עֲלֵנָא. וַיִּי אֲלֵהֲכוּן, מִלְּבַבְכוּן:
וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר שְׁאַלְתֶּם וְהִנֵּה
נָתַן יְהוָה עָלֵיכֶם מֶלֶךְ: וּכְעַן. הָא מִלְּבָא. דְּאִתְרַעִיתוּן, דְּשִׂאִילְתוּן.
וְהָא מִנֵּי יֵי. עֲלִיכוּן, מִלְּבָא: אִם־תִּירְאוּ אֶת־יְהוָה וְעַבַדְתֶּם
אֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְלֹא תִמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתֶם
גַּם־אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מֶלֶךְ עָלֵיכֶם אַחַר יְהוָה
אֲלֵהֵיכֶם: אִם תִּדְחֲלוּן מִן קָדָם יֵי. וְתִפְלְחוּן קְדָמוּהִי, וְתִקְבְּלוּן
לְמִימְרֵיהּ. וְלֹא תִסְרְבוּן, עַל מִימְרָא דֵי. וְתִתְנְהוּן אַף אֲתוּן. וְאַף מִלְּבָא,
דְּמֶלֶךְ עֲלִיכוּן. בְּתַר, פְּלַחְנָא דֵי אֲלֵהֲכוּן: וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ
בְּקוֹל יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתָה יַד־יְהוָה בְּכֶם
וּבְאַבְתֵּיכֶם: וְאִם לֹא תִקְבְּלוּן, לְמִימְרָא דֵי. וְתִסְרְבוּן, עַל מִימְרָא
דֵי. וְתִהִי מִחְתָּא דֵי. בְּכוּן, כְּמָא דְהוּת בְּאַבְהֲתִכוּן: גַּם־עַתָּה
הִתְיַעֲבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדְּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה עֲשָׂה
לְעֵינֵיכֶם: אַף כְּעַן, אֲתַעְתְּדוּ וְחִזּוּ. יַת פִּתְגָמָא רַבָּא, הַדִּין. דֵּי. עֲבִיד,
לְעֵינֵיכוּן: הֲלֹא קִצִּיר־חֲטִים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן
קִלּוֹת וּמָטָר וְדָעוּ וּרְאוּ כִּי־רַעַתְכֶם רַבָּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם
בְּעֵינֵי יְהוָה לְשֹׂאֵל לָכֶם מֶלֶךְ: הֲלֹא חֲצַד חֲטִינִי, יוֹמָא דִּין.
אֲצִלִּי קָדָם יֵי. וַיִּתֵּן קִלְיוֹ, וּמָטָר. וְדָעוּ וְחִזּוּ. אַרְי בִּישְׁתִּכוּן סְגִיָּא, הַ
דְּעַבַדְתוּן קָדָם יֵי. לְמִשְׁאֵל לְכוּן, מִלְּבָא: וַיִּקְרָא שְׁמוֹאֵל
אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה קִלְת וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּירָא

כָּל-הָעַם מְאֹד אֶת-יְהוָה וְאֶת-שְׁמוּאֵל: וְצִלִּי שְׁמוּאֵל, קָדָם יי. ויהב יי. קלין ומטר, ביומא ההוא. ודחיל כל עמא לחדא. מן קדם יי, ומפתגמי שמואל: כא ויאמרו כל-הָעַם אֶל-שְׁמוּאֵל הַתַּפְּלִל בְּעַד-עֲבָדֶיךָ אֶל-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶל-נְמוֹת בֵּי-יִסְפָּנוּ עַל-כָּל-חַטָּאתֵינוּ רָעָה לְשֶׁאל לָנוּ מֶלֶךְ: וְאָמְרוּ כָּל עַמָּא, לְשְׁמוּאֵל. צלי על עבדך. קדם יי אלהך, ולא נמות. ארי אוסיפנא על כל חובנא, בישא. למשאל לנא, מלפא: כב ויאמר שמואל אֶל-הָעַם אֶל-תִּירְאוּ אִתְּכֶם עֲשִׂיתֶם אֵת כָּל-הַרְעָה הַזֹּאת אֲדָּ אֶל-תִּסּוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְעַבַדְתֶּם אֶת-יְהוָה בְּכָל-לְבַבְכֶם: וְאָמַר שְׁמוּאֵל לְעַמָּא, לָא תדחלון. אתון גרמתון. ית כל בשתא, הדא. ברס. לא תסטון, מבתר פלחנא די. ותפלחון קדם יי, בכל לבכון: כג וְלֹא תִסּוּרוּ בֵּי אַחֲרֵי הַתְּהוֹ אֲשֶׁר לֹא-יִזְעִילוּ וְלֹא יִצְּלוּ בֵּי-תְהוֹ הַמָּה: וְלֹא תִסּוּנוּ, מבתר פלחניה. ולא תפלחון, לטעותא. דאנין למא, ולית בהון הנאה. ולא משויזבן, ארי למא אנין: כד כִּי לֹא-יִטַּשׁ יְהוָה אֶת-עַמּוֹ בְּעֵבֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל בֵּי הַזֵּאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם לוֹ לְעַם: אַרִי. לָא ירחיק יי, ית עמיה. בדיל, שמיה רבא. ארי רעוא, קדם יי. למעבד יתכון. קדמוהי, לעם:

(גאלנו יהנה עבאות שמו קדוש ישראל:)

(פרקנא. יי עבאות, שמיה. קדישא, דישראל:)

על דא יתברך וישתבח, שמא רבא קדישא. די לעילא, חיא וקימא. מברך הוא לעלם, ולעלמי עלמיא:

